

Høringssvar

Rammeplaner og veiledende lister for kirkelig undervisning og læring

Instanstype: Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner | Antall svar: 10

Innholdsfortegnelse

Bokn kyrkjelege fellesråd	2
Froland menighetsråd og stab	11
Gildeskål kirkelig fellesråd	18
Gjerdrum og Heni menighetsråd	33
Gjerstad menighetsråd	45
Gol og Herad sokneråd	52
Kautokeino Kirkelig Fellesråd	60
Masfjorden sokn	69
Modum sokn, menighetsråd med fellesrådsfunksjoner	76
Sel kirkelige råd	86

Bokn kyrkjelege fellesråd

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	May Jorunn Vatnaland
Bispedømme	Stavanger

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Me synes det er god sammenheng mellom rammeplanene og overordna del. Det er ressurs for kyrkja, dei kristne barne- og ungdomsorganisasjonene og andre relevante aktørar i lokalsamfunnet og samarbeide når dette er naturleg. Rammeplanane er og eit godt utgangspunkt for tverrfagleg samarbeid, og synleggjer behovet for heilhetstenkning og felles ansvar. Me saknar meir tekst om det fleirkulturelle mangfald og samfunnet, og om utanforskap, både med tanke på ressurstilfang og inkludering.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Rammeplanane er rettningsgjevande planar. Me understrek viktigheita av fleksibilitet med tanke på ulikheit i geografi, befolkningstettheit og økonomiske ressursa. Fleire av dei nasjonale breddetiltaka som tildømes 4-årsopplegg. Tårnagentar, Lys vaken har utvikla seg til felles tradisjonar øve heile landet. Desse tiltaka bør i størst mogleg grad vidareførast og utviklas. Rammeplanane bør gje tydelege signaler om dette, samstundes som dei gjev opning for fleksibilitet der andre etablerte tiltak fungerer bra. Ein bør leggje til rette for samarbeid på tvers av menigheitar når dette kan skapa større fellesskap og læringsmoglegheit for målgruppa. Dette kan og vera ressursbesparande og inspirerande.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Me tenkjer at dette er ei forutsetning for læring. Det er behov for ulike arbeidsmetodar, variasjon og hyppige skifter i læringssituasjonen. For å inkludera alle, må ein både skapa utfordringar for dei som kan ein del frå før, men og dela ny kunnskap på ein respektfull og inkluderande måte for alle.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?

Ja

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Det samiske har fått stor plass i planen. Det samiske perspektiv kan hjelpa oss til å byggje kompetanse og erfaring i møte med ulike minoritetsgrupper. I tillegg til dette, bør og andre minoritetsgrupper med sine tradisjoner og trus-uttrykk nemnes som ressurs innan kyrkjeleg undervisning og læring.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Nokre av prinsippa kan utfordre ressursituasjonane i små menigheitar. Progresjon er vanskeleg å få til der dei er færre ansatte og få frivillige. Bevissheta om progresjon kan vera både ein pedagogisk utfordring og rikdom, med tanke på at innhald og arbeidsmetoda skal farnne bredda i målgruppa.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderens rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivarettatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderens rolle

Fadderane er ofta ei ubrukt ressurs i samarbeidet med foreldra og menigheita i kyrkjeleg undervisning og læring. Difor bør rammeplanane skapa auka bevisshet om fadderanes plass i livet til dei døypte. Fadderane bør inviterast inn som samarbeidspartnarar, inspiratorar, omsorgspersonar og støttespelerar i arbeidet for dei ulike målgruppa i planen.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

Kyrkjeleg undervisning og læring har som oppgåve å leggje til rette for auka kunnskap om kristen tru. Det er viktig å lære bibelforteljingar og å få kunnskap om korleis ein kan lesa og tolke Bibelen, slik det presenteres i rammeplanen. Rammeplanen er i stor grad kunnskapsbasert, og me tenkjer at det er viktig å få fram viktigheita av truspraksisar. Det er fint å lære om bøn, men det er viktig at me og ber for å oppleve bøn som ressurs i truslivet.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Me trur det hadde vore enklare om kjernetekstar og eksempeltekstar kunne samlas for dei ulike aldersgrupper. Me føreslår at det kalles "ressurstekstar". Me føreslår å flytta tekstane under Likningar om etiske problemstillingar og dilemma frå arbeidsgruppa 0-5 til aldersgruppa 6-12.

Born i alder 0-5 tenkjer konkret. Dei er ikkje gamle nok til å dra nytte av likningar, metafora eller refleksjonar rundt etiske dilemma. Evna til å forstå at verda ser annerledes ut frå andre synspunkt enn sitt eige utvikles normalt gradvis når born når skulealder.

Me foreslår å ta med fylgjande tekstar i lista over eksempeltekstar, spesielt for konfirmasjonstida:

Andens frukt: Galaterne 5, 22-24

Tekstar om bøn:

Matteus 6, 9-13

Matteus 7, 7-11

Efeserne 1, 16-19

Romerne 8, 26

Tekst om tru:

Hebreerne 11, 1-3

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

I rammeplanen for 0-5 år bør det stå at dåpen er utgangspunktet for kirkelig undervisning og læring (Jfr Matt 28, 19-20). Selv om undervisningen skal favne alle, både døypte og udøypte, bør dåpsteologien vere tydelig på dette punktet. Vi ønsker også å understreke verdien av samspillet mellom foreldre, faddere og menighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Sjå spm.10

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Det er bra at det i planen legges opp til flere samlinger for barna, så det blir mulig å opprettholde og bygge opp kontakt med barna og deres foresatte gjennom småbarnsalderen. Vi er uenige i at dette er en aldersgruppe der vi ikke ønsker at foresatte skal være til stede. Barna er små og ulike. Mange trenger tryggheten med å vite at foresatte kan være til stede. Det handler om å ta gode pedagogiske grep som f.eks hvordan man bruker lokalet, hvordan barn og voksne sitter i forhold til hverandre, hvilke forventninger man formidler om voksestøtte osv. I tillegg kan de foresatte være viktige ressurser og støttespillere inn i arbeidet. De foresatte kan ofte erstatte andre frivillige. De kan også bidra til å skape god dynamikk der de får felles opplevelser med sine barn.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier

Vi foreslår å flytte «Lignelser om etiske problemstillinger og dilemmaer» til rammeplan for 6-12 år.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Punktet «observere og samtale om kirkekunst og kunst med kristne motiver» foreslås endret til: «Oppleve og undre seg over kirkekunst og kunst med kristne motiver»

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivare tatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Fritekst: Det er viktig at fadderne ikke bare nevnes «i forbifarten», men blir trukket frem som en ressurs!

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Fritekst: Vi støtter utvalget av tekster bortsett fra det som er nevnt under pkt 16.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Tekstval er bra!

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Se pkt 9 om ressurstekster.

De viktigste tekstene for denne aldersgruppa tenker vi er de kjente Jesusfortellingene og lignelsene som f.eks Sakkeus, Bartimeus, sauene som ble borte osv.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Salmeutvalget kan fungere som en ressurs og et utgangspunkt. De fleste av dem opplever vi som gode «kjernesalmer.» Vi foreslår også å ta med «Må Gud velsigne deg» og «Jeg folder mine hender små» under anbefalte salmer. Her bør det også være fleksibilitet og mulighet til å innhente andre barnesanger og korsanger som er kjent for barna, og er en del av barnekulturen, gjerne med tegnspråk eller bevegelser.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Dei er fine.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Sjå pkt. 2

40. Innspill på rammeplanens innledning

Fin innledning! Det er bra at det understrekes at satsing på ukentlig og månedlige aktiviteter for denne aldersgruppa bør være grunnleggende. Mange steder vil dette kunne føre til gjensidig godt samarbeid med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Dette er en målgruppe som ofte er åpne og nysgjerrige. I denne aldersgruppa er det særlig viktig å legge til rette for medskaping.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Det er en av pedagogenes grunnleggende oppgaver å kunne balansere dette.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ja

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Vi støtter særlig det som er beskrevet om aktiviteter som skjer ukentlig eller månedlig. Samtidig mener vi, slik vi har beskrevet tidligere, at det så langt det er mulig og gjennomførbart inviteres til opplegg for 6-åringer, Tårnagenter og Lys Våken i alle menigheter.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier²

sjå pkt 9.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Det er viktig å trekke inn den flerkulturelle virkelighet som er relevant for lokalkirken. Vi ønsker også å understreke betydningen av barnas involvering på alle nivå. Vi savner et punkt om barnas egne uttrykk innen visualisering (dans, teater og andre visuelle ritualer).

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

I tillegg ønsker vi at det nevnes noe om fadderne som ressurs, samarbeidspartnere og ivaretakere av barnet.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Vi savner tekster fra brevlitteraturen som kan være utgangspunkt for samtaler om tro, håp, trøst, bønn, kjærlighet mm.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Vi ønsker at temaet bønn får mer fokus i tekstmaterialet. Bønn som trospraksis for aldersgruppa 6-12 år er svært aktuell, og vi foreslår følgende ressurstekster til bønn som tema:

- Matteus 6,9–13 – Vår Far, som gir et grunnleggende språk for bønn og fellesskap.
- Matteus 7,7–11 – som formidler tillit, frimodighet og Gud som omsorgsfull giver.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Vi tror det hadde vært enklere om kjernetekster og eksempeltekster kunne samles for de ulike aldersgrupper. Vi foreslår at de kalles «ressurstekster.» Jfr pkt 9.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Salmeutvalget kan fungere som en ressurs og et utgangspunkt. De fleste av dem opplever vi som gode «kjernesalmer.» Vi tenker at det er viktig å videreføre de salmene barna har lært tidligere. I tillegg foreslår vi å ta med salmen «Gud skapte lyset og livet og meg.» Det bør være mulighet for fleksibilitet i sangutvalget der barnas egne musikkuttrykk kan brukes i gudstjenester og i «hverdagskirka.»

58. Innspill på praksisformer

Det er viktig å ta vare på - og videreutvikle «kjernetiltakene» som felles praksisformer i hele landet vårt. Samtidig må det være rom for fleksibilitet ut fra lokale forhold og ressurstilfang.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Vi ønsker å understreke at erfaring og refleksjon gjennom trospraksis er et viktig element i konfirmantopplæringen. Bønn og aktiv deltakelse i gudstjenesten er aktuelle eksempler. Denne delen av opplæringen har betydning som ressurs for trosutvikling og trosutøvelse videre i livet.

Konfirmantene bør bli inkludert i lokalmenighetens tilbud for ungdom. De bør også bli invitert med på leirarbeid og annet samarbeid med organisasjonene. Dette kan bety ekstra mye for ungdom fra lokalmiljø med lite ungdomsarbeid.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Innledninga er fin.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Det er viktig at invitasjon om konfirmantopplæring blir tilgjengelig for alle grupper.

Utfordringen kan være å få ut informasjon til ungdommer fra «vår verdensvide kirke» som potensielt kunne ha meldt seg til konfirmasjon i Dnk. Av og til stenger språkbarrierer for at informasjon kommer fram.

Det er viktig med fleksibilitet i hvordan arbeidet legges opp pga ulikhet i ressurser, geografi, lokalitet og frivillighet. Vi vil også understreke betydningen av kvalitativt godt innhold, relasjoner og sammenheng i opplegget. Konfirmasjonstiden er også en utviklingstid, slik at å strekke perioden over åtte måneder er viktig.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ikke besvart.

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Planen er åpen på dette spørsmålet. Hvor vidt man kan gå dypere inn i tekster/tema vil avhenge av konfirmantgruppa og dens ulike behov for tilrettelegging.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ja

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Her legges det opp til ulike muligheter for å bli kjent med Bibel og kristen tro. Forslagene er mange og gode, men vi tror det er viktig at dette er veiledende med tanke på realitetene i møte med konfirmantene. For mange blir det for teoretisk, slik at det også her er viktig å legge til rette for egne troserfaringer i lys av bibeltekstene.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Det trengs konkrete teksteksempler til kulepunkt 1 og 2.

Vi oppfatter ikke pkt 3 som et sentralt punkt. Punkt 4 er svært aktuelt!

Vi ønsker også i konfirmanttida å få inn sentrale bibeltekster om bønn. Se spørsmål 9.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Nei

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Vi ønsker å understreke kulepunkt 9- betydningen av samarbeid i ungdomsarbeidet.

Punktene er dekkende og gode, og legger til rette for samtaler og refleksjon om tema som tro, identitet, skaperverk, relasjon og lederskap!

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ja

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Vi tenker at det bør være minst et fysisk møte for foreldre/foresatte i løpet av konfirmanttida. Fadderne bør inviteres til de obligatoriske gudstjenestene i konfirmasjonstida. De kan også utfordres til å fortsette å holde kontakt, samtale med, vise omsorg og be for sine fadderbarn.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Det er viktig å ha med tekster som omhandler eksistensielle spørsmål, og kan gi hjelp til tros- og livsmestring. Eksempler: Trøst, håp, lidelse, glede, bønn, fred.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Tekstene er et godt utgangspunkt som kan suppleres.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Nei

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Kjernetekster og eksempeltekster bør ligge samlet i planen.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Salmene kan brukes som en idèbank, men vi savner salmer som Navnet Jesus, Måne og sol og Deg være ære. Dette er eksempler på salmer som er en felles salmeskatt for mange. Salmer som ungdommene har lært tidligere bør også tas med videre. Salmene bør suppleres med sanger og musikalske uttrykk som ungdommene har eierskap til.

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Vi ønsker å understreke at ungdommene ikke bare er under opplæring og i utvikling, men er reelle samarbeidspartnere og søsken i troen.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

I tillegg til samisk identitet i kultur- og trosuttrykk, ønsker vi at det nevnes andre grupper som f.eks ungdom fra andre land og kulturer med sine ressurser, tanker og trosuttrykk.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ja

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Rammeplanen beskriver ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling ved å møte dem både som individer, deltakere i fellesskap og medvirkende aktører. Dette forutsetter at ungdommene selv må få mulighet til å bidra i menighetsliv og gudstjeneste med sin form, sitt språk og sin musikk.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ungdommer hører til fellesskapet på lik linje med alle andre. Det bør være en selvfølge.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Aktivitetene og tilbudene er relevante, men må sees i lys av lokale ressurser.

Samarbeid med kristne ungdomsorganisasjoner bør nevnes med tanke på lederskap, utøvelse og deltakelse i idrett (KRIK) og musikk (kor, grupper, band)

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Det er mange momenter under dette temaet. For noen vil det kanskje oppleves for teoretisk og utilgjengelig, ikke minst med tanke på aldersspennet i gruppa og ulik modenhet. Alle er heller ikke ledere. Digitale verktøy og film som læringsmetode i tilegnelse av arbeidet med Bibel, tekst og tolkning bør nevnes.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Nei

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Målgruppen er stor, og noen av punktene vil sannsynligvis i utgangspunktet fremtre som teoretisk og uaktuelt for mange i gruppen. For å skape eierskap må ungdommene selv bli med i planlegging av temavalg og aktuelle spørsmål.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Innvolvering og eierskap er nøkkelen til vellykka opplegg. Se pkt 61

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Det er fint at tekstene er delt inn etter tema!

Vi savner flere tekster som omhandler et liv i Kristus; tro, håp og bønn.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?²

Nei

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster²

Vi tror det hadde vært enklere om kjernetekster og eksempeltekster kunne samles for de ulike aldersgrupper. Se pkt 9.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Salmene kan brukes som en idébank, men vi savner salmer som Navnet Jesus, Måne og sol og Deg være ære. Dette er eksempler på salmer som er en felles salmeskatt for mange. Salmer som ungdommene har lært tidligere bør også tas med videre. Salmene bør suppleres med sanger og musikalske uttrykk som ungdommene har eierskap til.

97. Innspill til praksisformer

Her mangler det en kreativ gruppe. Det forutsetter at man har et lag å spille på. Hvor er ressursene? Hvem skal jobbe med dette?

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning⁴

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Det er bra at det legges opp til å støtte opp under unge voksnes initiativ og legge til rette for tilgjengelige ressurser. Vi tenker at eierskap her er grunnleggende for å kunne lykkes i et arbeid, prosjekt eller engasjement.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Mange unge voksne er opptatt av trening. Samarbeid med KRIK og andre kristne organisasjoner som har idrettskvelder/leirer bør nevnes her.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Også her er det viktig å nevne digitale verktøy og film som hjelpemidler til å tilegne seg biblestoffet som trengs for å arbeide med Bibel, tekst og tolkning. Noen sliter med å lese tekster, og trenger hjelpemidler for å jobbe videre med bibeltekstene.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁴

Ett nytt punkt, hentet fra aldersgruppen 13-19 foreslås lagt til også i denne delen av rammeplanen: "Reflektere over kirkens sentrale rolle i markeringen av overgangsriter"

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁵

Her er det mange gode erfaringsmål.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Dette er fint.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Nei

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?³

Nei

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster³

Her kan det gjøres slik planen legger opp til, å fremheve noen sentrale tekster mens man ellers viser til kirkeårets tekster.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer²

Det er fint at salmeeksemplene er delt opp ut fra tema. Det gjenspeiler høytidene, kasualia og etiske tema på en fin måte.

114. Innspill til praksisformer²

Unge voksne bør selv ønske de aktuelle praksisformene og gjerne lede og/eller delta i planlegging og gjennomføring for at en aktivitet skal lykkes. De må eie aktiviteten selv, kjenne behovet og styre rammene

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Vi synes det er god balanse mellom bredde og dybde i rammeplanen for voksne.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Se pkt.82

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ja

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Med tanke på inkludering av alle, kan det nevnes den single gruppa som er stor både blant unge og eldre. Samene som minoritet har fått stor plass, men vi har også flyktninger og innvandrere med ulik etnisitet, samt arbeidsinnvandrere. Alle disse gruppene hører til, og kan også tilføre viktige ressurser inn i menighetslivet.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Aktivitetene er relevante, men må tilpasses den lokale virkelighet. Treningsgrupper kan gjerne være med i aktivitetsbeskrivelsen.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Her er mye bra.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

nei

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Nei

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

se pkt 79

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Nei

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Det er fint at salmeeksemplene er delt opp ut fra tema. Det gjenspeiler høytidene, kasualia og noen etiske tema på en fin måte.

131. Innspill til praksisformer³

Nei

Froland menighetsråd og stab

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Karl Otto Bråthen, kirkeverge
Bispedømme	Agder og Telemark

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Grundig og informativt.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Fint med konkrete tips. Viktig med lokal tilpasning.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Fint med et felles utgangspunkt for DNK, som kan tilpasses lokale forhold.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Ikke besvart.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Gjennomtenkt, fint med nivåinndeling og pedagogisk tilnærming.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de...

Fin formulering, gir muligheter for lokal tilpasning.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Ikke besvart.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Bra med fokus på ulike måter å lære på, at barnet blir sett på som fullverdig troende til tross for sin unge alder. Viktig med foreldre og fadderes rolle i denne fasen.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ikke besvart.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Ikke besvart.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier

Ikke besvart.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Ikke besvart.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Ikke besvart.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ikke besvart.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ja

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Ikke besvart.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Ikke besvart.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Ikke besvart.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Fint med forslag til ulike salmer, men vi ønsker å supplere med sanger med enklere språk for barn og unge.

58. Innspill på praksisformer

Ikke besvart.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Ikke besvart.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Fint å beholde antall timer, samt variasjon i ulike læringsarenaer. Vi ser verdien av å møte konfirmantene over tid, både med tanke på relasjonsbygging, muligheter for undring og ulike opplevelser.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ja

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Ikke besvart.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Ikke besvart.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ja

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Vi ønsker å supplere med sanger med andre/enklere ord.

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Ikke besvart.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Bra med utfordring til ansvar og lederskap. Fint med tilbud der én ikke blir målt på prestasjon.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ja

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Ikke besvart.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?2

Ja

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster2

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning4

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Ikke besvart.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»4

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»5

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?3

Ja

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster3

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer2

Se tidligere svar i fht. salmer.

114. Innspill til praksisformer²

Ikke besvart.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ja

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Ikke besvart.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ikke besvart.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Ikke besvart.

131. Innspill til praksisformer³

Ikke besvart.

Gildeskål kirkelig fellestråd

Instanstype	Menighetsråd med fellestrådsfunksjoner
Kontaktperson	Nils Jøran Riedl
Bispedømme	Sør-Hålogaland

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Nei

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Vi merker oss at "Erfaringsmål" og "tolkningskompetanse" blir stående alene når dette ikke videreføres i planene ellers. Vi støtter det som profesjonsforbundet Spir har uttalt;

1) Innledning - overordnede perspektiv (i møte med målgruppen), 2) Rammer og aktiviteter for målgruppen, 3) Bibel, tekst tolkning, 4) Kirkens kultur og tradisjon, 5) Kristen tro i praksis, 6) Foresatte og faddere (til og med 13-19 år) og 7) Progresjon. Innhold og struktur i planene, ville trolig også bli tydeligere dersom de i større grad tok i bruk og orienterte fremstilling ut fra underliggende pedagogiske faguttrykk, som kunnskapstilegnelse, opplevelse og deltakelse.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Nei

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

- Tekstene bør bli kortere og antallet punkter med mulige tiltak vesentlig færre
- Det bør i hver fase tydeliggjøres noen få forpliktende punkter. Disse settes opp som et minimums krav, til forskjell fra øvrige «kan-punkter».
- Antallet «kan-punkter» reduseres betydelig og kan heller inngå i oversikt over ideer.
- Det synes å være for mange gjentakelser av råd, særlig under samme aldersfase
- Det bør lages en mer gjennomført begrepsbruk og struktur i overskriftene der plan for alle faser følger felles disposisjon og samme overskrifter.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Nei

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Avsnittet om erfaringsmål framstår for oss noe usammenhengende og det burde derfor i større grad vise til overordnet plans tenkning om aktivitetenes rolle og hvilke aktiviteter som bør prioriteres innenfor den enkelte fase.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Nei

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Slik vi vurderer det er vekten lagt i for stor grad på tekst, og i mindre grad til betydningen av andre elementer som også bidrar til å forstå innholdet i kristen tro. Vi tenker da særlig på musikkens betydning og bruken av symboler, kirkeårets farger, arkitektur (kirkerom) og opplevelsen av disse elementene. Liturgien, rommet, ikonografien og symbolene bør også ha plass når det er snakk om tolkningskompetanse.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?

Ja

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Det synes ikke nødvendig å gjenta betydningen av fokus på samisk kultur, språk og livstolkning flere ganger i dokumentet. Når det er nevnt som eget punkt i innledningen, synes det overflødig å ha dette med som underpunkter på alle steder ellers i planen, også fordi det er utviklet en egen samisk plan.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Nei

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Slik vi vurderer det, tas det i for liten grad hensyn til psykologisk og pedagogisk viten om forskjell i evne og forståelse av abstrahering, noe som er en utfordring når denne evnen først utvikles hos de fleste barn etter konfirmasjonsalderen. Eksempel: I stedet for "å styrke sin tro" kan man skrive "finne ut av/utforske sin kristne tro". (Dette gjelder særlig for konfirmasjonstiden.).

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Nei

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Det bør sies noe mer om hva en kan forvente av lokale planer.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

"Kan" er for lite forpliktende. Det vil alltid være en utfordring å være konkret nok, forpliktende nok, og samtidig enkelt nok til at dette kan danne grunnlaget for den enkelte menighets planarbeid og virkeliggjøring av planen. I en liten menighet med få ressurser og med spredt befolkning, slik tilfellet er i vår menighet, trengs det gode og konkrete forslag til hva som bør være minimum av "skal" i planene. For mye "kan" reduserer også forpliktelsen lokalt. Generelt kan man konkretisere mer, prioritert mer og gi konkrete eksempler på hvordan trosopplæringen og kontakten med foresatte kan modelleres. Det er for lite deltakelse og medvirkning. Dette gjelder gjennomgående for alle rammeplanene.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Denne gir slik vi vurderer det et bredt grunnlag til å finne tekster å jobbe med i ulike aldersgrupper, og bærer, på tross av gjentakelse i større grad preg av progresjon i forståelsen og hensyn til aldersgruppen tekstene er foreslått overfor, selv om det ikke alltid er like enkelt å forstå hvorfor de tekstene som er valgt er med. Listen kan også gjøres kortere

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Den pedagogiske helhetstenkningen planen gjenspeiler er positiv og viktig, men helhetstenkningen fører til at de samme poengene stadig fanges opp under ulike synvinkler. Dette bidrar til at planen blir svært omfattende og mange punkter blir gjentatt. Vi støtter Spirs synspunkter som sier at dette fører til overveldende mange punkter og i tillegg mange unødige gjentakelser, som når å «sanse» eller å «synge» og «bli sunget for» nevnes gjentatte ganger i denne plandelen.

Planen bør kuttes ned å ha færre punkter.

Gudstjenesten bør fremheves som det sentrale i menighetens og kirkens liv, og ikke være sidestilt med en hvilken som helst av de øvrige aktiviteter i planen.

Når en skal beskrive barns trosutvikling, er det viktigste å fokusere på at barns tro er i konstant endring og nært knyttet til deres kognitive og emosjonelle modning. En må se på hvordan barnet tolker verden ut fra sin alder, fremfor å vurdere troen etter voksne standarder. Her er de viktigste områdene en bør fokusere på:

Utviklingstrinn og alder Det magiske stadiet: Førskolebarn blander ofte fantasi og virkelighet. Gud eller det guddommelige forstås veldig konkret (f.eks. som en mann på en sky).

Det bokstavelige stadiet: Skolebarn (6–12 år) opptar regler, rettferdighet og konkrete fortellinger. De tar ofte religiøse historier helt bokstavelig.

Det relasjonelle stadiet: Ungdommer begynner å reflektere over egen identitet og personlige verdier.

Relasjoner og miljø

Trygghet: Barns gudsbilde speiler ofte relasjonen til primæromsorgspersonene. Tillit til voksne legger grunnlaget for eksistensiell trygghet.

Sosialisering: Familie, barnehage, skole og religiøse fellesskap former rammene for hva barnet lærer og opplever som normalt.

Kognitive og emosjonelle faktorer

Konkret tenkning: Unngå for symbolske eller abstrakte forklaringer; barn trenger konkrete bilder, ritualer og handlinger.

Følelseslivet: Tro handler like mye om følelser (undring, frykt, glede, fellesskap) som om intellektuell forståelse.

Språk og uttrykksformer

Undring: Barn stiller store, eksistensielle spørsmål ("Hvor var jeg før jeg ble født?"). Beskriv hvordan de utforsker disse.

Kreativt uttrykk: Barn uttrykker ofte sin tro og undring gjennom lek, tegning, sang og ritualer, snarere enn gjennom ord.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Det kan synes unødvendig å fokusere så mye på at arbeidet kirken gjør skal bidra til å styrke relasjonen mellom barnet og deres foresatte. Henvisninger til dette kan i høyden være knyttet til eksempler.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Nei

21. Kommentarer til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Når vi skal beskrive kristen trosutvikling hos barn i alderen 0–5 år, må vi fokusere på fysiske sanser, emosjonell trygghet og magisk tenkning.

Barn i denne alderen forstår ikke abstrakte teologiske konsepter, så troen oppleves og læres gjennom relasjoner og konkrete handlinger.

Her er forslag til de viktigste områdene en må ha med i beskrivelsen:

Den grunnleggende tilliten (0–2 år) Guds bilde via foreldre: Barnets første opplevelse av Gud formes av relasjonen til omsorgspersonene. Hvis barnet opplever kjærlighet, trøst og beskyttelse, legges grunnlaget for en opplevelse av en kjærlig og trygg Gud.

Kroppslig tro: Troen i denne fasen er ikke intellektuell. Den sitter i kroppen gjennom fysisk nærhet, stemmer, beroligende sanger og faste kveldsritualer.

Det magiske og intuitive stadiet (3–5 år)

Konkret og antropomorf: Barn i denne alderen gjør Gud veldig menneskelig. Gud har gjerne skjegg, bor fysisk på en sky, eller kan "fikse" ting som et menneske.

Fantasi og virkelighet: Barn skiller ikke skarpt mellom fantasi, eventyr og bibelhistorier. Noahs ark, superhelter og påskefortellingen kan eksistere i det samme universet for dem.

Egosentrisk verdensbilde: Barnet tror verden kretser rundt dem selv. Hvis de ber om solskinn og det regner, kan de tro at Gud er sint på dem, eller at de gjorde noe feil.

Språk, ritualer og sanser

Erfaringsbasert læring: Barnet lærer om kristendommen ved å gjøre, ikke ved å høre på lange forklaringer. De må smake, ta på, se og høre.

Ritualer gir trygghet: Faste bønner, en fast sang før maten, eller å tenne et lys i kirken skaper forutsigbarhet og gjør troen håndgripelig.

Undring og spørsmål: Barn i denne alderen begynner å spørre "hvorfor?". De har en naturlig evne til undring over

skaperverket (en maur, stjernene, døden).

Relevante fagbegreper vi kan bruke

Utdifferensiert tro: James Fowlers "Stages of Faith" 1981; betegnelse på den aller første fasen (0–2 år), som handler om pre-verbal tillit og mot.

Intuitiv-projektiv tro: Fowlers betegnelse på 3–6-åringen, der troen preges av fantasier, historier og sterke visuelle inntrykk.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Jmf tidligere svar

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Nei

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

For en liten menighet med få ressurser, spredt befolkning på 4 ulike skolekretser med få barn på hvert trinn, er dette en omfattende plan som kan være vanskelig å gjennomføre for alle.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Tekstutvalget er et godt grunnlag til å vite hva en bør arbeide med på det enkelte trinn.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier

Se tidligere svar.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Vi er glade for at kirkerommet, musikken og symbolene har en sentral plass.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

De virker relevante.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Problemet blir igjen hvordan en skal klare å holde kontakten med alle når demografien gjør det problematisk å ha like stort fokus over hele kommunen. Man forutsetter i for stor grad at foreldre kan feks. julesanger, bønner,. I isteden for å foreslå og dele ut, må en være konkrete på hvordan dette kan brukes, modelleres og gi eksempler.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Det er gjort et godt arbeid med utvalget av tekster som kan bidra til forståelse av troens innhold. Det kunne vært nyttig med en henvisning til hvilken dag i kirkeåret tekstene er satt opp.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Lag gjerne en plan som også kan følge kirkeåret

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Se over

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Listen er akkurat passe lang!

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Måltid og måltidsfellesskap kan styrkes

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Når barnet flytter seg inn i aldersgruppen 6–12 år (skolealder), skjer det et dramatisk skifte i trosutviklingen. Barnet går bort fra den magiske fantasiverdenen og blir ekstremt opptatt av fakta, regler, rettferdighet og konkrete logiske sammenhenger.

Her er de fire viktigste områdene en bør fokusere på for denne aldersgruppen:

1. Det bokstavelige stadiet (Skillet mellom fantasi og virkelighet) Historisk virkelighet: Barnet begynner å skille skarpt mellom eventyr og bibelhistorier. De vil vite: Har dette skjedd på ekte? Hvor bodde Jesus?

Bokstavelig tolking: De tar religiøse tekster, metaforer og symboler helt bokstavelig. Hvis du sier at "Jesus bor i hjertet ditt", kan en 7-åring lure på hvordan det er plass til ham der inne rent fysisk.

Gud som dommer: Gud oppleves ofte mindre antropomorf (mann på en sky) og mer som en usynlig, rettferdig kraft som holder styr på hvem som gjør rett og galt.

2. Gjensidighet, regler og moral

Rett og galt: Troen blir sterkt knyttet til moral og oppførsel. Barnet blir opptatt av Guds regler (De ti bud) og ønsker å gjøre det som er riktig. "Gi og ta"-teologi: Det oppstår en form for handelsmentalitet i troen. Barnet tenker ofte: Hvis jeg er snill og ber en bønn, vil Gud beskytte meg eller la meg vinne fotballkampen.

Rettferdighetssans: De er ekstremt opptatt av at ting skal være rettferdig. Det kan oppstå en troskrise hvis "dumme" ting skjer med snille mennesker, fordi det bryter med logikken deres.

3. Fellesskap, tilhørighet og ritualer

Religiøs identitet: Barnet spiller seg i familiens og lokalsamfunnets tradisjoner. De lærer hva "vi" gjør (f.eks. feire jul, gå på søndagsskole, be borbønn).

Konkret kunnskap: De elsker å samle på fakta. Å lære bibelhistorier kronologisk, pugge sanger eller lære navnene på disiplene gir dem en mestingsfølelse.

Sammenligning: De oppdager for alvor at andre barn tror på andre måter eller har andre religioner, og begynner å sammenligne sin egen tro med andres.

4. Fagbegreper til beskrivelsen (James Fowler)

Mytisk-bokstavelig tro: Dette er Fowlers betegnelse på dette stadiet. Troen eies ikke fullt ut personlig ennå, men adopteres som konkrete historier og regler fra autoriteter (foreldre, lærere, prester).

40. Innspill på rammeplanens innledning

Se over; Vi tror det kan være nyttig å henvise til kunnskap om barnas utvikling ut fra psykologisk og pedagogisk tenkning.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Måltidsfellesskap kan være et moment som i større grad fokuseres.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Nei

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Rammeplanene favner så vidt at det er vanskelig å se hva som er de faktiske, prioriterte målene. Når alt skal inkluderes, kan det spesifikk fokuset på barnets utviklingstrinn drukne i tekst.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Nei

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Planene beskriver gode teologiske og pedagogiske visjoner, men gir for lite konkret veiledning i hvordan en lokal menighet skal omsette dette tilpasset barna i praksis

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Tekstutvalget synes relevant. Lag gjerne en oversikt også her på når de ulike tekstene er fokusert i kirkeårets tekster.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Det kunne vært nyttig å se hen til skolens planer for KRLE undervisning for å få samsvar mellom hva skolen behandler av tema og hva vi i kirken fokuseres på for aldersgruppen. Bibelkunnskapen er generelt svært liten, vi merker det godt når vi kommer til konfirmasjonsalderen.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Termen "kirkegård" er vel ikke lengre i bruk -det skal vel hete "gravlund".

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Kanskje har planen en litt vel overdrevet fokus på "refleksjon" for denne aldersgruppen?. Handling er viktig for å kunne danne grunnlag også for samtale (og dermed refleksjon)

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Generelt kunne det vært nyttig med konkrete forslag til hvordan en kan dele ut materiell og oppfordre til kristne praksiser i hjemmet. Det kan også legges fokus på hvordan de kan bruke materialet.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Ingen ytterligere kommentarer

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Siden Johannesevangeliet er det mest "filosofierende" av evangeliene, kunne det vært ønskelig med flere tekster fra dette evangeliet i tekstutvalget.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ingen ytterligere kommentarer

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Ingen ytterligere kommentarer

58. Innspill på praksisformer

Savner måltid og møtesteder for barn i listen over praksisformer

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Når en skal legge til rette for konfirmasjonstiden, møter vi ungdommer i alderen 14–15 år. Psykologisk og kognitivt befinner de seg i en av livets mest stormfulle overgangsfaser. Troen flytter seg nå fra foreldrenes regler og historier til å bli et spørsmål om personlig identitet, eksistensiell tvil og sosial tilhørighet.

For å møte ungdommens pedagogiske og psykologiske utvikling godt, må konfirmasjonsarbeidet fokusere på følgende fire kjerneområder:

1. Identitet og det personlige eierskapet til troen

Fra "ytre" til "indre" styring: Ungdommene flytter seg inn i det James Fowler kaller den syntetisk-konvensjonelle trosfasen. De skal finne ut hvem de selv er, uavhengig av foreldrene. Troen må derfor ikke presenteres som et ferdig svar med to streker under svaret, men som en ressurs for å forstå eget liv.

Rom for tvil og kritikk: Psykologisk sett er motstand og skepsis et sunnhetstegn på modning. Undervisningen må tåle spørsmål som "Finnes Gud i det hele tatt?" eller "Hvorfor er det så mye vondt i verden?". Hvis tvilen blir avvist, avviser man også ungdommens intellektuelle utvikling.

2. Sosiale relasjoner og speiling (Tilhørighet)

Jevnaldrende som kompass: I denne alderen betyr venner og ledere nesten alt for identitetsutviklingen. Konfirmasjonstiden må rigges slik at den bygger et trygt sosialt fellesskap.

Unge ledere (Ledere i vekst): Ungdommer speiler seg best i de som er bare noen få år eldre enn dem selv. Å bruke 16–18-åringene som ledere på leir eller samlinger er pedagogisk gull verdt. De fungerer som levende bevis på at det går an å være "kul" og samtidig være en del av kirken.

Erfaringsbaserte fellesskap (Leir): Psykologisk sett skjer den største endringen ofte på konfirmantleir. Her opplever de troen gjennom opplevelser, musikk, samtaler sent på kvelden og fellesskap, noe som treffer følelseslivet deres på en intens og modnende måte.

3. Kognitiv modning: Fra konkret til abstrakt tenkning

Eksistensiell refleksjon: Ungdomshjernen utvikler evnen til kompleks, abstrakt og hypotetisk tenkning. De er ferdige med den bokstavelige bildebruken fra 6–12-årsalderen. De kan nå forstå dype teologiske paradokser (f.eks. nåde, skyld, lidelse, kjærlighet) og knytte dette til dagsaktuelle temaer som klima, rettferdighet og mental helse.

Livsmestring (Psykisk helse): Konfirmasjonstiden må ta ungdommens hverdag på alvor. Press, stress, ensomhet og kroppsbilde er sentrale utfordringer. Pedagogikken må vise hvordan kristen tro og menneskesyn (at man er feilbarlig, men uendelig verdifull akkurat som man er) kan være en motvekt til prestasjonssamfunnet.

4. Pedagogiske arbeidsformer: Medvirkning og dialog

Fra kateterundervisning til dialog: Ungdommer mister raskt interessen hvis de blir passive mottakere av et foredrag. Bruk samtalegrupper (gjerne i mindre grupper med faste ledere), rollespill, case-oppgaver og dilemma-spill

Medvirkning (Empowerment): La konfirmantene bruke sine egne evner. Kan noen spille i bandet? Kan noen filme til menighetens sosiale medier? Kan de planlegge en del av en gudstjeneste eller delta aktivt i Kirkens Nødhjelp fasteaksjon? Å få reelt ansvar bygger mestringsfølelse og modning.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Det er fint å opprettholde antall timer til 60 timer med forventet undervisning/deltakelse på gudstjenester.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Om konfirmanter som ikke er døpt; De skal døpes, jmf. dåp er en forutsetning for å delta i den avsluttende forbønnsgudstjenesten

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Det er ønskelig at det legges vekt på at noen av de sentrale tekstene skal læres utenat; Vår Far, Trosbekjennelsen og Velsignelsen er eksempler på dette.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ja

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Det er ønskelig med en liste hvor det også er anført hvilken søndag de ulike tekstene er satt inn i kirkeåret.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Ingen ytterligere kommentarer

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

En bør i planverket legge vekt på særlige forhold knyttet til lokale tradisjoner

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Gudstjenesten bør ha en større plass, ikke bare som kjennskap til ulike trospraksiser.

For konfirmanter (14–15 år) er det viktig at trospraksiser ikke føles som tørre plikter eller barnslige aktiviteter. Siden de er i en fase preget av identitetssøken, behov for fellesskap og gryende abstrakt tenkning, må praksisene gi rom for både dype følelser, personlig refleksjon og konkrete handlinger.

Her er eksempler på trospraksiser som er særlig godt egnet for denne aldersgruppen:

1. Det relasjonelle og handlingsorienterte (Tro i praksis) Ungdommer trigges av rettferdighet og å gjøre en reell forskjell. Praksiser som flytter fokus bort fra dem selv, fungerer veldig godt:

Fasteaksjonen (Kirkens Nødhjelp): Dette er ofte en av de mest identitetsdannende praksisene i konfirmasjonstiden. Å gå med bøsse eller arrangere digitale innsamlinger gir en opplevelse av globalt medansvar og meningsfull handling.

Praktiske oppgaver i menigheten: Å gi konfirquantene ekte ansvar – som å være lystennere, kirkeverter, styre lyden/lyset under en gudstjeneste, eller hjelpe til på et arrangement for yngre barn. Dette gir mestring og en følelse av å bli tatt på alvor av de voksne.

2. Det meditative og emosjonelle (Rom for ro)

I en travel hverdag preget av skjermtid, prestasjonspress og sosiale medier, har konfirmanter et stort behov for "pustehull" der det ikke stilles krav:

Lystenning og bønnevegg: Å gi ungdommene mulighet til å tenne et lys eller skrive en anonym lapp med takk, savn eller bønn. Dette krever ingen prestasjon og gir rom for å uttrykke sårbare følelser.

Taizé-bønn og stillhet: Enkle, repeterende sanger i et rom som kun er opplyst av levende lys, kombinert med noen minutters fullstendig stillhet. Mange konfirmantledere rapporterer at ungdommer som vanligvis er urolige, finner en dyp og kjærkommen ro i denne formen for liturgi.

Kveldsavslutning på leir: Den klassiske "leirbål- eller kapellsamlingen" på kvelden. Kombinasjonen av mørke, musikk, personlige vitnesbyrd fra unge ledere og en felles velsignelse treffer ungdommens følelsesliv på en veldig modnende måte.

3. Det dialogiske og reflekterende (Eierskap til troen)

Konfirmanter må få bruke sin nye evne til kritisk og abstrakt tenkning:

Dilemma-spill og "Vandring i rød/grønn sone": Praksiser der ungdommene må ta fysisk stilling til et etisk eller eksistensielt spørsmål (f.eks. ved å stille seg på en linje i rommet basert på hva de mener). Dette etterfølges av samtale i mindre grupper hvor alle synspunkter er lov.

Spørreboks / "Spør presten om alt": En praksis der konfirquantene kan legge anonyme, ærlige spørsmål i en boks gjennom året. Det at kirken tør å svare oppriktig på spørsmål om sex, vitenskap, død, tvil og onde ting i verden, bygger enormt med tillit.

4. Det kroppslige og rituelle (Symboler som bærer)

Selv om konfirquantene kan tenke abstrakt, har de fortsatt behov for at troen blir synlig og konkret:

Velsignelsen: Å motta velsignelsen, enten kollektivt eller ved at en leder legger hånden på skulderen deres og ber en kort bønn, oppleves ofte sterkt. Det gir en psykologisk opplevelse av å være godkjent og beskyttet akkurat som man er.

Nattverd: For mange konfirmanter blir nattverden et modent og synlig uttrykk for fellesskap. Når de går fram sammen med vennene sine, blir det en fysisk handling som bekrefter at de hører til rundt det samme bordet, uavhengig av hvor sterkt de føler at de tror.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ja

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Ingen ytterligere kommentarer

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ingen ytterligere kommentarer, ut over at det virker på oss som om kunnskapen og kjennskapet til bibelen er mindre enn noen gang, og det er derfor utfordrende å gi den bredde på tekstutvalg som er ønskelig.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ingen ytterligere kommentarer

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Vi ønsker oss som tidligere nevnt at tekstene også knyttes til dag i kirkeåret.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Godt utvalg

76. Innspill på praksisformer²

Fin bredde. Vi har også fått muligheten til å ha konfirmanter med på en tur til Roma for å gå pilegrimstur der. Et slikt opplegg er dyrt, og forutsetter mye arbeid fra foreldre/foresatte for å få inn nok midler til å gjennomføre turen.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Når vi skal legge til rette for at ungdommer mellom 13 og 19 år skal få et godt forhold til den kristne tro, må fokus flyttes fra kirkelige plikter til reell livsmestring, intellektuell ærlighet og dype relasjoner.

Ungdomstiden rommer enorme endringer, fra den gryende uavhengigheten som 13-åring til den voksne identitetsbygningen som 19-åring. For å møte denne aldersgruppen på en sunn måte, kan vi fokusere på disse fem områdene:

1. Intellektuell ærlighet og rom for tvil

Tål de vanskelige spørsmålene: Ungdommer har en høyt utviklet evne til kritisk tenkning. Hvis kirken fremstår som et sted der man må legge igjen hjernen eller kritiske spørsmål ved døren, mister de interessen.

Tvil som en del av troen: Troen må presenteres som en prosess, ikke et ferdig produkt. Det må være lov å si: "Dette synes jeg er vanskelig å tro på," uten at det blir møtt med fordømmelse.

Vitenskap og tro: Vise at kristen tro ikke er i krig med naturvitenskap eller moderne kunnskap. Å utforske tvisyn og paradokser gir troen intellektuell ryggrad

2. Tro som ressurs for livsmestring (Psykisk helse)

Prestasjonsfri sone: Dagens ungdom opplever et enormt press på skole, utseende og sosiale medier. Kirken må være et av de få stedene der det ikke kreves at de presterer.

Uforbeholden verdi: Forkynnelsen og teologien må hamre inn det kristne menneskesynet: Du er skapt, villet og uendelig

verdifull akkurat som du er – uavhengig av karakterer, status eller prestasjoner.

Rom for sårbarhet: Troen må kunne bære hverdagen deres. Det betyr å snakke åpent om ensomhet, kjærlighetssorg, skam, mental helse og kroppsbilde.

3. Autentiske relasjoner og trygge fellesskapSe og bli sett:

Ungdommer blir sjelden værende i en tro på grunn av et teologisk argument; de blir værende på grunn av relasjoner. De trenger voksne ledere som er genuint interessert i livene deres, også utenfor kirkerommet.

Jevnaldrende miljøer: De trenger et kristent vennerettverk der det er sosialt akseptert å tro. Dette kan være ungdomsklubber, turgrupper, kor eller festivaler

Unge ledere: 17–19-åringer er de absolutte beste forbildene for 13–15-åringene. Ved å gi de eldste ungdommene lederansvar (f.eks. som ledere i konfirmantarbeidet), styrker en troen og modningen hos begge aldersgrupper.

4. Medvirkning, ansvar og aksjonisme

Ekte eierskap: Ungdommer vil ikke bare sitte på en kirkebenk og høre på voksne. De må få reell innflytelse. La dem styre musikken, planlegge arrangementer, drive menighetens sosiale medier eller holde andakter.

Globale og etiske perspektiver: Denne aldersgruppen har et sterkt rettferdighetsinstinkt. Koble troen til konkrete handlinger som klimaengasjement, fattigdomsbekjempelse (f.eks. gjennom Changemaker eller Kirkens Nødhjelp) og antirasisme. Tro må oppleves som en kraft som vil forandre verden til det bedre.

5. Fleksible og varierte uttrykksformer

Ulike behov: En 13-åring som akkurat har begynt på ungdomsskolen trenger helt andre rammer enn en 19-åring som vurderer studier og flytting. Fellesskapet må tilby alt fra uforpliktende pizza- og spillkvelder til dype samtalegrupper om eksistensielle temaer.

Gudstjenester på deres premisser: Ungdomsgudstjenester med moderne musikk, visuelle effekter og et språk som treffer deres hverdag, gjør at terskelen for å delta blir lavere.

78. Innspill på rammeplanens innledning3

se over

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Nei

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Som vi har antydnet er det viktig å ha med noen refleksjoner om hvor barn og unge befinner seg i forhold til modning og forståelse på de ulike alderstrinn. Denne delen av planen er kanskje den som treffer best i så henseende ut fra vår oppfatning.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Men det er viktig at det også tas hensyn til i planverket at man har ulike ressurser å spille på lokalt. Vi understreker at generelt kan må kravene bli tydeligere og kan eksemplene bli tydeligere på at det er nettopp det de er; eksempler.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Nei

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

For oss som en menighet i en kommune med få ressurser og mange små lokalsamfunn er planene generelt for omfattende, også som planverk som det lokale menighetsrådet skal styre virksomheten sin ut i fra.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ingen ytterligere kommentarer, ut over at vi kunne tekt oss flere tekster fra Johannes evangelium.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Når en av dagene i kirkeåret omtales med samisk navn, kunne vi tenke oss at det var flere som ble det.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ingen ytterligere kommentarer

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ingen ytterligere kommentarer

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ingen kommentarer

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ingen kommentarer, utvalget synes relevant

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?²

Ja

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster²

Ingen kommentarer ut over at det er ønskelig med noen flere tekster fra Johannesevangeliet.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Utvakget synes godt

97. Innspill til praksisformer

Også her er bredden ivaretatt.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Når en skal tilrettelegge for trosopplæring eller trosfellesskap for unge voksne i alderen 19–30 år, må begrepet «opplæring» redefineres. Dette er en livsfase preget av enorme skifter: Flytting, studier, etablering i arbeidsliv, partnervalg og dannelsen av en selvstendig voksenidentitet.

I denne fasen fungerer det ikke lenger med tradisjonell, skolepreget undervisning. Fokus må flyttes til livstolkning, likeverdig dialog, dybde og uforpliktende tilhørighet.

Her er de viktigste områdene du må fokusere på for å lykkes med denne aldersgruppen:

1. Fra kateter til kafébord (Dialog og medvandring)

Likeverdige samtaler: Unge voksne søker ikke lærere som skal gi dem fasitsvar, men samtalepartnere. Opplegget bør være dialogbasert – gjerne rundt et måltid, på en kafé eller i en stue.

Tros- og livstolkning: Troen må kobles direkte på de eksistensielle valgene de står i. Hvordan preger troen karrierevalg, forbruk, kjærlighetsliv, etikk og politisk standpunkt?

Teologisk dybde: Denne aldersgruppen har kapasitet til, og ønske om, intellektuell tyngde. Ikke vær redd for å gå inn i kompleks teologi, kirkehistorie eller filosofiske spørsmål. De setter pris på nyanser framfor enkle slagord.

2. Fleksibilitet i en uforutsigbar hverdag

Lave krav til oppmøte: Unge voksne har skiftende timeplaner, eksamensperioder og turnusarbeid. Prosjekter som krever oppmøte hver uke i et helt år, feiler ofte.

Modulbaserte opplegg: Legg opp til kortere kurs eller temarekker (f.eks. «3 tirsdager om klima og tro» eller et helgeseminar). Dette gjør det enkelt å hoppe på og av.

Åpne og inkluderende fellesskap: Mange i denne alderen flytter til et nytt sted og opplever ensomhet. Terskelen for å komme alene inn i rommet må være lav. Sosiale arrangementer som «Grøtfredag», brettspillkvelder eller uformell kirkekafe er gull verdt.

3. Autentiske og bærekraftige trospraksiser

Søken etter røtter og liturgi: Paradoksalt nok søker mange unge voksne mot det tradisjonelle og forutsigbare når resten av livet er i endring. Tidebønner, kveldsgudstjenester med mye stillhet (som Taizé) og liturgiske rammer oppleves ofte mer «ekte» og jordnært enn store, støyende show.

Retreat og pilegrimsvandring: Å reise bort en helg til et retreat (f.eks. Lia Gård eller Utstein Pilegrimsgård) for å finne stillhet, be og tenke, treffer denne aldersgruppen svært godt.

4. Ansvar, medvirkning og samfunnsengasjement

Ekte eierskap: Unge voksne skal ikke passes på; de skal være med på å lede. La dem få definere innholdet, styre rammene og bruke profesjonskompetansen sin (f.eks. markedsføring, musikk, økonomi) inn i fellesskapet.

Tro i aksjon: Denne generasjonen er dypt engasjert i global rettferdighet, klimaendringer, mental helse og rasisme. Trosopplæringen må vise at kirken bryr seg om samfunnet. Gjennomfør konkrete prosjekter, som å støtte et lokalt asylmottak, arrangere klesbyttedager eller engasjere seg i politisk påvirkningsarbeid.

99. Innspill på rammeplanens innledning⁴

Igjen er det ønskelig med større diferansiering mellom aldersgruppene, jmf. punket over.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Listen kan vel aldri bli lang nok med eksempler. Mange gode forslag i planen slik den foreligger.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unges livssituasjon og behov?

Ja

103. Kommentar til rammeplanen og unges livssituasjon og behov

Ingen ytterligere kommentarer

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ingen ytterligere kommentarer

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ingen ytterligere kommentarer, annet enn at det ville være fint om listen også viser til hvilken søndag de ulike tekstene er i fokus.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁴

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»5

Her fungerer "kan" bedre enn "bør" gjennomgående i framstillingen

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ingen ytterligere kommentarer

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ingen ytterligere kommentarer

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?3

Ja

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster3

Ingen ytterligere kommentarer

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer2

utvalget kan gjøres større

114. Innspill til praksisformer2

Det bør legges vekt på at hensyn til lokal demografi og størrelse på menigheten skal vektlegges når planer skal legges

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Når vi snakker om voksne fra 30 til 100 år, beveger vi oss fra tradisjonell "opplæring" til livslang trostolkning og åndelig modning. Gjennom et langt voksenliv endrer behovene seg dramatisk i takt med livskriser, biologisk alder og sosiale roller.

Felles for hele denne brede gruppen er at troen må hjelpe dem å tolke det livet de faktisk lever, gi retning og skape sammenheng. Her er de viktigste områdene å fokusere på, delt inn etter livsfaser:

Etablerings- og tidsklemma-fasen (ca. 30–50 år)

Dette er perioden for karriere, barneoppdragelse, samliv og tidsmangel.

Troen inn i hverdagen: Fokuser på hvordan troen kan leves ut i en travel hverdag (hverdagsspiritualitet). Hvordan være en kristen forelder, arbeidstaker og samfunnsborger?

Pustehull og avlastning: Denne gruppen har ikke tid til lange kveldsmøter. De trenger rom der de kan senke skuldrene. Familiegudstjenester, middag i kirken før korøvelse (hvor man slipper å lage mat selv), og korte, oppbyggelige podkaster eller digitale dryss fungerer godt.

Når livet ikke ble slik man trodde: Rundt 40–50 år møter mange samlivsbrudd, karrieremessige skuffelser eller sykdom. Troen må her tåle brutte ufeilbarlighetsidealer og fokusere på nåde, gjenoppretting og Guds nærvær i det uperfekte.

"Rede-byggerne" og overgangsfasen (ca. 50–70 år)

Barna flytter ut, foreldre dør, og man går av med pensjon. Identiteten må defineres på nytt. Eksistensiell reorientering: Når man går ut av arbeidslivet, forsvinner mye av den sosiale statusen. Troen må her fokusere på menneskets verdi i kraft av å være, ikke å gjøre. Meningsfulle oppgaver: Dette er kirkens største ressursgruppe. De har tid, kompetanse og livserfaring. Fokus må være på å utruste dem til tjeneste, frivillighet og lederskap – ikke bare som passive tilhørere.

Åndelig fordypning: Mange i denne alderen søker dypere. Studiegrupper, bibel- og samtalegrupper, pilegrimsvandring og litteraturkvelder treffer denne gruppen svært godt.

Den sårbare alderdommen (ca. 70–100 år)

Kroppen svikter, det sosiale nettverket tynnes ut gjennom dødsfall, og døden nærmer seg.

Eksistensiell trygghet og håp: Fokuser på det kristne håpet om oppstandelse og evig liv. Troen skal her gi trøst i møte med tap av ektefelle, venner og egen helse.

Forvaltning av livshistorien: Eldre har behov for å se tilbake på livet sitt og finne en rød tråd (integritet vs. fortvilelse i

psykologien). Kirken må tilby rom for skriftemål, sjelesorg og samtaler om levd liv.

Tilgjengelighet og nærvær: Siden mange blir isolerte eller flytter på institusjon, må trospraksisen oppsøke dem. Institusjonsgudstjenester, sykebesøk med nattverd, og radio-/TV-gudstjenester blir de viktigste kanalene.

De slitesterke symbolene: For de aller eldste, spesielt ved demens, sitter de gamle salmene, Fadervåret og velsignelsen dypt i kroppen. Å gjenta disse kjente elementene gir en enorm trygghet og gjenkjennelse.

Oppsummering av felles fokus for voksne:

Uansett om man er 35 eller 85 år, må kirken skifte fokus fra kunnskapsformidling til sjelesorg og fellesskap. Voksne trenger et fellesskap der det er lov å være sårbar, der generasjoner møtes, og der troen gir substans til de store svingningene i livet.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Større differensiering også innen denne aldersgruppen kan være et poeng? Jmf. kommentaren ovenfor.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Nei

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Planen kan også reflektere litt over de ulike fasene i livet.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Nei

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Se svar over.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Så lenge dette, som ved forrige gruppe er "kan-" og ikke "må-krav", så fungere dette som en smørbrødsliste som menigheten oppfordres til å ta mer på alvor, også med hensyn til å ha et tilbud som dekker bredest mulig innenfor de ressurser som man har til disposisjon.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Igjen savner vi en sammenheng mellom tekstene og når tekstene brukes i kirkeåret.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Her ser vi igjen et eksempel på at samiske uttrykk er brukt. Enten må en gjøre dette litt mer konsekvent, eller forklare hvorfor et er kun noen få ord som brukes på de tre mest brukte samiske språkene.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Listen bakerst gir noen føringer, men vi savner noe mer refleksjon om de ulike livsfasenes egenart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Nei

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Se over

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ingen kommentarer

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ingen kommentarer ut over det som allerede er sagt

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Det kan gjerne lages en mer utvidet liste som deiferasierer også i forhold til livsfasene.

131. Innspill til praksisformer³

Ingen kommentarer ut over det som allerede er sagt

Gjerdrum og Heni menighetsråd

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Dagrun Agnete Ødegaard
Bispedømme	Borg

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Ikke besvart.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Ikke besvart.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Ikke besvart.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?

Ja

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Menighetsrådet mener det er svært positivt at planene løfter fram kirkens og statens ansvar i møte med den samiske befolkningen. Alle menigheter bør reflektere over hvordan samisk kultur, historie og tradisjon kan inkluderes i menighetsliv og kirkelig undervisning, uavhengig av størrelsen på den samiske befolkningen lokalt. Det er også positivt at planene skiller mellom forventninger til menigheter med høy og lav samisk tilstedeværelse.

Samtidig stiller menighetsrådet spørsmål ved at inkludering av samiske perspektiver i stor grad ser ut til å være knyttet til bruk av samisk språk. Samiske språk er krevende å uttale og bruke korrekt for personer uten språkkompetanse, og bruk av liturgi, tekster eller sanger på samisk vil ofte være lite forståelig både for den som fremfører dem og for menigheten. Videre snakker ikke alle samer samisk, og et sterkt språkfokus kan utilsiktet bidra til forestillingen om at samisk identitet er avhengig av språkbeherskelse. Det må også tas hensyn til at de samiske språkene er ulike og ikke uten videre forståelige på tvers.

Menighetsrådet mener derfor at det bør legges større vekt på andre uttrykk for samisk kultur og tradisjon. Flere av eksemplene i planene oppleves som lite treffsikre og kan virke stereotypiske. Samisk kultur er mangfoldig og rik, og det finnes mange kulturelle og kirkelige tradisjoner som kan gi et mer autentisk og relevant innhold enn symbolske markører alene.

Menighetsrådet sitter derfor igjen med et inntrykk av at planene i større grad beskriver hvordan samiske elementer kan innpasses i majoritetskulturens rammer, enn hvordan samisk kultur kan få komme til uttrykk på egne premisser. I den

forbindelse stiller vi også spørsmål ved hvilken rolle Samisk kirkeråd har hatt i utarbeidelsen av planene, og hvorfor Samisk kirkeråd eventuelt ikke er oppført som høringsinstans.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Ikke besvart.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Menighetsrådet mener at foresattes rolle i hovedsak er beskrevet og ivaretatt i planene. Når det gjelder faddere, opplever vi imidlertid at potensialet deres som ressurs i trosopplæringen ikke er tilstrekkelig drøftet.

Faddere omtales flere steder som viktige støttespillere for barnets trosopplæring, og det legges opp til at menigheten skal oppfordre og oppmuntre faddere til å ta denne rollen. Menighetsrådet savner en mer realistisk drøfting av hvordan dette skal kunne gjennomføres i praksis.

Menigheten har, i de fleste tilfeller, ingen direkte kommunikasjonskanal til fadderne. Personvern hensyn og gjeldende regelverk gjør at menigheten ikke uten videre kan benytte fadderopplysninger til utsendelser eller videre oppfølging.

Menighetsrådet etterlyser derfor mer konkrete refleksjoner rundt hvordan kontakt med faddere kan etableres og opprettholdes. Slik planene nå er utformet, fremstår forventningene til faddernes rolle som større enn de praktiske mulighetene menigheten har til å følge dem opp. Dette gjør at faddere risikerer å bli omtalt som en viktig ressurs uten at planene gir tilstrekkelig veiledning i hvordan ressursen faktisk kan tas i bruk.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

Menighetsrådet mener at svaret på dette spørsmålet avhenger av hvilken funksjon rammeplanene er ment å ha. Dersom hensikten er å gi retning, inspirasjon og lokalt handlingsrom, oppleves formuleringer som «kan invitere til» som hensiktsmessige. De gir menighetene frihet til å vurdere egen virkelighet og velge arbeidsformer som er gjennomførbare og relevante lokalt.

Samtidig oppfatter vi at spørsmålet fra Kirkerådet kan tyde på en bekymring for at planene ikke er tilstrekkelig forpliktende. Dersom intensjonen er at bestemte elementer skal være obligatoriske, bør dette komme tydeligere frem i språkbruken.

Formuleringen «kan» signaliserer valgfrihet, mens «skal» uttrykker en forpliktelse.

Menighetsrådet mener derfor at det er viktig at språk og intensjon samsvarer. Slik planene er formulert i dag, fremstår de som retningsgivende heller enn forpliktende. Dersom Kirkerådet ønsker større grad av forpliktelse, bør dette gjenspeiles gjennom tydeligere formuleringer og klarere forventninger til hva som faktisk skal gjennomføres.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Menighetsrådet opplever at oversikten over kjernetekster bidrar til helhet og sammenheng i trosopplæringen.

Tekstutvalget fremstår godt balansert mellom Det gamle og Det nye testamentet, og det er positivt at både mannlige og kvinnelige bibelske skikkelser er representert. Vi ser også verdien av en progresjon der antallet tekster øker i takt med alder og modenhet.

Samtidig stiller vi spørsmål ved at enkelte tekster tas ut på høyere alderstrinn. Etter vårt syn vil kontinuiteten bli tydeligere dersom nye tekster legges til etter hvert, uten at tidligere kjernetekster fjernes. Tekstene kan da fungere som byggeklosser som bygger på hverandre gjennom oppveksten.

For eksempel er det vanskelig å forstå hvorfor fortellingen om Jesus som metter de fem tusen kun inngår for de yngste aldersgruppene, og ikke videreføres til ungdoms- og konfirmant alder. Tilsvarende fremstår det noe ulogisk at fortellingen om Jesus som stiller stormen er med i alle aldersgrupper unntatt 6-12 år.

Menighetsrådet mener at sentrale tekster bør følge barna og ungdommene gjennom hele opplæringsløpet. Nye tekster kan legges til etter hvert, men tidligere tekster bør ikke tas ut. Dette vil styrke opplevelsen av kontinuitet, sammenheng og progresjon i trosopplæringen.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Menighetsrådet er svært positive til rammeplanen for aldersgruppen 0-5 år. Planen er tydelig på at foresatte og trosopplæringen i hjemmet er de viktigste fokusområdene i denne livsfasen. Dette oppleves som både pedagogisk riktig og praktisk nyttig.

Planen gir et klart mål for menighetens arbeid og fungerer som et godt utgangspunkt for å vurdere om tiltak og aktiviteter faktisk bidrar til å styrke tro og trospraksis i hjemmet. Menighetsrådet opplever derfor at planen gir god retning og gjør det enklere å prioritere arbeidet i denne aldersgruppen.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ikke utover det samiske, som er nevnt inngående ovenfor.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Menighetsrådet vurderer at aktivitetstilbudet i hovedsak er realistisk og gjennomførbart, men har to konkrete innspill. For det første fremstår det som ambisiøst å legge opp til samlinger der barn i alderen 3-5 år deltar uten foresatte. Enkelte barn vil kunne mestre dette, men for mange i denne aldersgruppen vil det være utfordrende, særlig dersom de ikke kjenner de voksne lederne godt fra før. Menighetsrådet anbefaler derfor at det legges opp til fleksible løsninger der foresatte er velkomne til å delta ved behov, fremfor at samlingene forutsetter at barna kommer alene.

For det andre savner vi en tydeligere anerkjennelse av foresattes betydning i alle tiltak for aldersgruppen 0-5 år. Selv om planen beskriver samspill mellom barn og foresatte, samlinger for barn og samlinger for foresatte som egne kategorier, vil foresatte i praksis være avgjørende for deltakelsen i alle tiltak. Barn i denne aldersgruppen kommer ikke til kirkens aktiviteter på egen hånd. Derfor er det viktig at alle tiltak ikke bare oppleves som gode for barnet, men også som meningsfulle, trivelige og relevante for den som følger barnet.

Menighetsrådet mener derfor at alle tiltak for aldersgruppen 0-5 år bør vurderes både ut fra barnets opplevelse og hvordan de oppleves for foresatte. Dette er en viktig forutsetning for deltakelse og dermed også for måloppnåelse.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Menighetsrådet vurderer erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» som relevante for aldersgruppen i hovedsak. Vi har likevel en innvending til punktet om å «samtale om hva det betyr at Gud er vår skaper og at vi er Guds barn».

Dette er begreper som i stor grad er abstrakte, og mange barn i 0-5-årsalderen vil ha begrensede forutsetninger for å forstå og reflektere over slike konsepter. Menighetsrådet mener derfor at formidlingen i denne aldersgruppen i større grad bør ta utgangspunkt i konkrete fortellinger, opplevelser, relasjoner og språk som er tilpasset barnas utviklingsnivå.

Målet er relevant, men formuleringen kan gi inntrykk av en grad av abstrakt forståelse som ikke er realistisk å forvente hos de yngste barna.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier

Menighetsrådet har et innspill knyttet til bruken av liknelser i denne aldersgruppen. Liknelser bygger på overført og symbolsk forståelse, og forutsetter en evne til abstrakt tenkning som normalt utvikles senere i barndommen.

For aldersgruppen 0-5 år mener vi derfor at det bør legges størst vekt på konkrete fortellinger, hendelser og erfaringer som

barna kan knytte til sin egen hverdag og forståelsesverden. Utvalgskriteriene bør i størst mulig grad sikre at innholdet er utviklingsmessig tilpasset barnas alder og forutsetninger.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Menighetsrådet vurderer erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» som relevante for aldersgruppen. Vi vil likevel peke på behovet for varsomhet i arbeidet med målet om å «bli kjent med fortellinger om kristne barn i andre deler av verden».

Barn i alderen 0-5 år har begrenset forståelse av geografi, avstander og kulturelle forskjeller. Begreper som «andre deler av verden» eller «langt borte» vil ofte være vanskelige å forholde seg til, og kan omfatte alt fra nabobyen til et annet kontinent. Det er også en risiko for at fortellinger om barn som lever under vanskelige forhold eller i områder hvor det er utfordrende å være kristen, kan oppleves skremmende for de yngste barna.

Menighetsrådet anbefaler derfor at slike fortellinger tilpasses aldersgruppen nøye, og at hovedvekten legges på gjenkjennelige erfaringer, fellesskap og positive fortellinger som bygger nysgjerrighet og tilhørighet snarere enn bekymring eller frykt.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivarettatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Menighetsrådet henviser til kommentarer om fadderrollen i første del.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Menighetsrådet stiller spørsmål ved om det er behov for eksempeltekstene.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Menighetsrådet har ingen innvendinger til omfanget av salmeutvalget, men vil spille inn at sammenhengen mellom dåp og trosopplæring kunne vært tydeligere også i salmeutvalget. I tekstutvalget for aldersgruppen er det naturlig nok lagt inn sentrale dåpstekster, som misjonsbefalingen og fortellingen om Jesus og barna. Selv om disse tekstene ikke nødvendigvis er de mest relevante samtaletekstene for de yngste barna, er de viktige fordi de knytter trosopplæringen til dåpen og møte med familien. På samme måte ville det vært naturlig at noen av de mest brukte og gjenkjennelige dåpssalmene var representert i utvalget. Dette kunne bidratt til å styrke sammenhengen mellom dåpen, hjemmet og menighetens videre trosopplæring.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ikke besvart.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Menighetsrådet opplever rammeplanen for 6-12 år som et godt og anvendelig verktøy, som i stor grad er tilpasset virkeligheten menighetene arbeider i.

Samtidig vil vi peke på at aldersgruppen spenner over en periode med svært stor utvikling, både kognitivt, sosialt og åndelig. Det kunne derfor tidvis kommet tydeligere frem at det er betydelig forskjell på hva som er relevant innhold, arbeidsmåter og samtaletemaer for henholdsvis en 6-åring og en 12-åring. Planen kunne med fordel synliggjort denne progresjonen enda tydeligere.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ja

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Menighetsrådet vurderer at forslagene til aktiviteter er realistiske og relevante så lenge de presenteres som muligheter og ikke som krav. Formuleringen «kan» gir nødvendig rom for lokale tilpasninger, og anerkjenner at menigheter har ulike forutsetninger når det gjelder størrelse, bemanning, økonomi og lokale tradisjoner.

Ikke alle aktivitetene vil være relevante eller gjennomførbare i alle menigheter, men de fremstår samlet sett som relevante eksempler. Så lenge aktivitetene forstås som en ressursbank som menighetene kan hente fra etter lokale behov og muligheter, vurderer menighetsrådet dem som både realistiske og hensiktsmessige.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier²

Ikke besvart.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ikke besvart.

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Se tidligere svar

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Menighetsrådet vurderer tekstutvalget som bredt og godt, men vil peke på at enkelte av tekstene kan være krevende for de yngste i aldersgruppen. For eksempel inneholder Salme 22 sterke beskrivelser.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Samme svar om behovet for eksempeltekster, som er gitt tidligere

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Menighetsrådet savner et tydeligere fokus på salmer som må anses som en grunnleggende del av Den norske kirkes salmetradisjon. Flere av de foreslåtte salmene er godt tilpasset bestemte temaer, men vi mener det også er viktig å prioritere salmer som barn og unge vil møte jevnlig gjennom gudstjenesteliv og kirkelige handlinger. Dersom målet er å bygge felles salmekunnskap og holde salmetradisjonen levende, bør utvalget i større grad inkludere de mest kjente og

brakte salmene, både fra den tradisjonelle og den nyere salmeskatten. Menighetsrådet mener derfor at hensynet til gjenkjenning og grunnleggende salmekunnskap bør vektlegges sterkere, og ikke bare salmenes tematiske tilknytning til de enkelte erfaringsmålene. Dette vil kunne bidra til at barn og unge får et felles repertoar som de kan ta med seg videre i menighetens gudstjenestetiliv.

58. Innspill på praksisformer

Ikke besvart.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Menighetsrådet har et innspill til formuleringen «Ledere gjør seg kjent med konfirmanter, f.eks. gjennom én til én-samtale».

Intensjonen om at hver konfirmitant skal bli sett, hørt og møtt som individ, er viktig og god. Samtidig opplever vi at én til én-samtaler med alle konfirmanter kan være krevende å gjennomføre i praksis, særlig i menigheter med store konfirmitantkull og/eller begrensede personalressurser.

Vi er også usikre på om individuelle samtaler nødvendigvis er den beste måten å oppnå målet på for alle konfirmanter. Mange ungdommer blir vel så godt kjent gjennom aktiviteter, gruppearbeid og uformelle samtaler i løpet av konfirmitanttiden.

Vi anbefaler derfor at formuleringen i større grad vektlegger målet om at alle konfirmanter skal oppleve å bli sett og hørt, samtidig som det gis rom for ulike metoder for å oppnå dette. Dette vil gjøre teksten mer realistisk og anvendelig for menighetene.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Menighetsrådet etterlyser større konsekvens i språkbruken knyttet til forventninger og krav. Enkelte punkter er formulert med tydelige krav og konkrete tall, mens andre beskrives med uttrykk som «omfatter normalt». Dette gjør det uklart hva som faktisk forventes av menighetene. Etter vår vurdering bør planen enten være tydelig normerende eller tydelig veiledende, og unngå formuleringer som plasserer seg mellom disse ytterpunktene.

Vi vil også kommentere setningen: «Det skal være enkelt å finne fram til hva slags tilrettelegging menigheten tilbyr.»

Intensjonen er god, men formuleringen kan gi inntrykk av at tilrettelegging er standardiserte tilbud som kan beskrives på forhånd. Vår erfaring er at god tilrettelegging først og fremst må ta utgangspunkt i den enkelte konfirmitants behov og derfor ofte utvikles i dialog med konfirmitanten og foresatte.

Menighetsrådet anbefaler derfor at formuleringen i større grad vektlegger at menigheten skal ha tydelige rutiner for kartlegging, dialog og individuell tilrettelegging, fremfor at tilretteleggingen fremstilles som en forhåndsdefinert «pakke» som enkelt kan listes opp. Dette vil etter vårt syn gi et mer realistisk bilde av hvordan inkluderende konfirmitantarbeid faktisk gjennomføres i praksis.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ja

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Menighetsrådet opplever at flere av målene forutsetter et høyere kunnskapsnivå enn mange av dagens konfirmanter faktisk har. Erfaringen er at mange konfirmanter møter konfirmitanttiden med begrenset kjennskap til Bibelen, bibelfortellingene og sentrale kristne begreper. Enkelte mål legger derfor stor vekt på tolkning og refleksjon, der det i praksis ofte vil være nødvendig først å bygge grunnleggende bibelkunnskap.

Vi mener det bør tas tydeligere høyde for at konfirmanter kommer med svært ulik bakgrunn og forkunnskap, og at innlæring av sentrale bibelfortellinger og bibelsk forståelse fortsatt må ha en viktig plass i konfirmasjonstiden.

Når det gjelder målet om kildekritikk, er vi usikre på om utfordringer knyttet til kunstig intelligens er den mest sentrale problemstillingen. Vi vurderer det som vel så viktig å ruste konfirmanter til å møte den store mengden religiøs og kristent innhold som er tilgjengelig på nett og i sosiale medier. Konfirmanter bør få hjelp til å vurdere ulike teologiske strømninger

og forkynnesformer kritisk, slik at de kan orientere seg i et mangfold av budskap der kvalitet, innhold og teologisk forankring varierer betydelig.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier³

Menighetsrådet støtter i hovedsak de sentrale temaene og utvalgskriteriene. Vi vil særlig fremheve betydningen av tolkningskompetanse og kritisk refleksjon, som er tydelig vektlagt i planen.

I en tid der barn og unge møter et stort mangfold av kristne budskap gjennom sosiale medier, podkaster, videoer og andre digitale plattformer, er evnen til å tolke, vurdere og reflektere over kristen tro og bibeltekster svært viktig. Mange konfirmanter møter i dag kristendom og religiøse spørsmål langt oftere gjennom sosiale medier, film, idrettsprofiler og populærkultur enn gjennom bibellesing og kirkegang.

Menighetsrådet mener derfor at det er positivt at planen legger vekt på kritisk tenkning, tolkning og samtale. Dette er viktige verktøy for å hjelpe konfirmantene til å orientere seg i møte med ulike former for kristen forkynnelser og trosuttrykk, både innenfor og utenfor Den norske kirke. Samtidig må dette kombineres med tilstrekkelig grunnkunnskap om Bibelen og kristen tro, slik at refleksjonen bygger på et godt faglig og teologisk fundament.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Ikke besvart.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivare tatt?

Ikke besvart.

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Omtalt tidligere

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Viser til innspill i generell del om å bygge på tidligere tekster

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Viser til tidligere svar om sammenheng eksempeltekst/kjernetekst

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ikke besvart.

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Menighetsrådet savner at planen i større grad anerkjenner andre musikalske uttrykk enn salmer.

Salmene har en viktig funksjon i gudstjenestelivet og bør fortsatt ha en sentral plass i konfirmasjonstiden. Samtidig er erfaringen at det også benyttes andre musikkjangere og musikalske uttrykk i konfirmantarbeidet, både i undervisning, andakter, leir og samtaler om tro.

Menighetsrådet mener derfor at planen med fordel kunne omtale et bredere spekter av kirkemusikalske uttrykk, og hvordan musikk generelt kan brukes som ressurs i trosopplæringen. Dette vil gi et mer dekkende bilde av hvordan musikk faktisk brukes i konfirmanttiden, samtidig som det åpner for lokale tilpasninger og ulike musikalske tradisjoner.

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Ikke besvart.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Menighetsrådet har et innspill til formuleringen om ungdomsarbeid som en arena der man «ikke blir målt på prestasjon», samtidig som ungdommene skal utfordres til ansvar og lederskap.

Etter vår vurdering skaper dette en viss spenning i teksten. Flere av eksemplene som senere nevnes i planen, som å skrive eller holde andakter, innebærer nødvendigvis at ungdommene skal utføre oppgaver og prøve seg i ulike roller. Da vil

opplevelsen av mestring og prestasjon være en naturlig del av læringsprosessen.

Menighetsrådet mener derfor at det er mer treffende å legge vekt på at ungdommene skal bli sett ut fra sine ulike gaver, interesser og forutsetninger, og få mulighet til å bruke og utvikle disse i fellesskapet. Ungdomsarbeidet bør være en arena hvor alle kan bidra på ulike måter, uten forventning om at alle skal mestre det samme.

En formulering som vektlegger at ungdommene skal få oppdage, utvikle og ta i bruk sine egne gaver og ressurser, vil etter vårt syn være tydeligere og mer realistisk enn en motsetning mellom prestasjonsfrihet og ansvar. Det er ikke slik at alle er gode på alt, men alle er gode på noe.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ikke besvart.

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ikke besvart.

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Menighetsrådet mener det er positivt at ungdom utfordres, får ansvar og gis reell mulighet til å delta og påvirke.

Medvirkning er viktig både for eierskap, mestring og tilhørighet, og det er bra at planen legger vekt på dette.

Samtidig savner vi en sterkere anerkjennelse av at ungdom også trenger arenaer hvor de først og fremst er mottakere av tilbudet. Det kan tidvis oppleves som om det stilles større forventninger til at ungdom skal bidra og yte i kirkens arbeid enn det som forventes av voksne deltakere. Eksempler som ungdomsledelse og ansvar for aktiviteter er verdifulle for mange, men bør ikke bli den dominerende forståelsen av ungdomsmedvirkning.

For mange ungdommer kan det være like viktig å få delta i et fellesskap uten ansvarspress, der andre har regien og ansvaret. Ungdomsarbeidet bør derfor romme både muligheter for ansvar og lederutvikling, og arenaer hvor ungdom kan være deltakere på egne premisser.

Menighetsrådet vil også understreke at medvirkning må være reell for å ha verdi. Når ungdom inviteres inn til å påvirke aktiviteter, gudstjenester eller andre arrangementer, bør de ha mulighet til å påvirke innhold og form på en meningsfull måte. Medvirkning bør ikke begrenses til valg innenfor ferdig definerte rammer satt av voksne, men også innebære mulighet til å utfordre etablerte løsninger og komme med nye perspektiver. Reell medvirkning forutsetter at voksne er villige til å lytte, gi fra seg noe kontroll og tåle at ungdoms innspill kan føre til endringer i det etablerte.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Menighetsrådet vurderer aktivitetene og tilbudene som realistiske og relevante. Samtidig er det viktig å understreke at menigheter har ulike forutsetninger, ressurser, tradisjoner og lokale behov.

Ikke alle aktivitetene vil være like relevante eller gjennomførbare alle steder, men samlet sett opplever vi at forslagene dekker et bredt spekter av uttrykk og arbeidsformer. Det som ikke passer i én menighet, kan være svært relevant i en annen.

Menighetsrådet vurderer derfor at aktivitetene fungerer godt som eksempler og inspirasjon, samtidig som de gir nødvendig rom for lokale tilpasninger.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Menighetsrådet vurderer at erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» i hovedsak er godt tilpasset ungdomsgruppen. Samtidig er dette en aldersgruppe med svært stor variasjon i bakgrunn, erfaring og bibelkunnskap.

Noen ungdommer kommer til kirkens arbeid med erfaring fra barnebibel, søndagsskole og samtaler om tro i hjemmet, og har allerede god kjennskap til bibelfortellinger og kristen tro. Andre har svært begrenset forkunnskap og møter Bibelen for første gang gjennom kirkens tilbud. Enkelte av målene vil derfor oppleves mer relevante for noen ungdommer enn for andre.

Menighetsrådet mener dette er uproblematisk så lenge planen beholder dagens formuleringer, der kirken kan arbeide med ulike temaer og metoder. Dette gir nødvendig rom for lokal tilpasning og for å møte ungdommene der de faktisk er, både

når det gjelder kunnskap, erfaring og modenhet. Det er viktig at menighetene kan vurdere hvilke mål og arbeidsformer som er mest hensiktsmessige for den gruppen de til enhver tid arbeider med.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Menighetsrådet har et innspill til utvalget av merkedager som trekkes fram under «Kirkens kultur og tradisjon». Vi stiller spørsmål ved om enkelte av dagene som nevnes, er de mest hensiktsmessige å prioritere i møte med ungdom. Erfaringen er at mange ungdommer, og også mange voksne, har begrenset kjennskap til sentrale deler av kirkeåret, som påskehøytiden og pinse. I et slikt perspektiv fremstår det mindre naturlig å løfte fram dager som Maria budskapsdag og Bots- og bønnedag som sentrale referansepunkter.

Menighetsrådet mener at opplæringen først og fremst bør sikre kjennskap til de største høytidene og sentrale hendelsene i kirkeåret. Deretter kan mindre kjente merkedager introduseres når det er relevant. Dette vil bidra til å bygge et mer robust grunnlag for forståelsen av kirkens tradisjoner og høytider.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?²

Ikke besvart.

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster²

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Vi viser til vårt tidligere innspill om musikk i konfirmanntiden. Vi savner at planen omtaler et bredere spekter av musikalske uttrykk enn salmer alene.

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Menighetsrådet har et overordnet innspill til rammeplanen for unge voksne knyttet til målgruppen planen retter seg mot. Vi har ikke funnet en tydelig definisjon av aldersspennet for kategorien «unge voksne», noe som gjør det vanskelig å vurdere planens relevans og hensiktsmessighet.

Begrepet «unge voksne» brukes ofte om personer helt opp mot 30-årsalderen. Etter vår vurdering er dette et så stort og sammensatt aldersspenn at det blir krevende å omtale gruppen som én målgruppe med felles behov, livssituasjon og interesser. Forskjellen mellom en person i etableringsfasen etter videregående skole og en person på nærmere 30 år med arbeid, samboer eller egne barn kan være betydelig.

Menighetsrådet anbefaler derfor at målgruppen defineres tydeligere, eller at planen i større grad anerkjenner mangfoldet i livssituasjoner og behov innenfor gruppen. Dette vil gjøre planen lettere å forstå og anvende i menighetenes lokale arbeid.

99. Innspill på rammeplanens innledning⁴

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ikke besvart.

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Menighetsrådet vurderer aktivitetene som relevante og tilstrekkelig fleksible for målgruppen. Samtidig har vi et innspill til formuleringen under overskriften «aktiviteter», der det står: «Undervisning for unge voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere (for eksempel for ledere i barne- og ungdomsarbeid)».

Etter vårt syn bidrar eksempelet i parentesen til å forsterke en forståelse av at unge voksne primært hører hjemme som ledere for barn og ungdom. Menighetsrådet mener dette blir en unødvendig innsnevring av rollen unge voksne kan ha i menigheten.

Unge voksne bør betraktes som en naturlig del av menighetens frivillighet på linje med andre voksne, og kan bidra i hele bredden av menighetens arbeid. Vi anbefaler derfor at eksempelet fjernes eller erstattes med en formulering som i større grad synliggjør at unge voksne kan ha mange ulike roller og oppgaver i menighetsfellesskapet.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ikke besvart.

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Menighetsrådet opplever det som vanskelig å svare entydig på dette spørsmålet, men lander samlet sett på at rammeplanen i for liten grad treffer bredden i livssituasjonene som finnes blant unge voksne.

Planen gir etter vårt inntrykk et bilde av unge voksne som en mer homogen gruppe enn de faktisk er. Gruppen omfatter personer i svært ulike livsfaser: noen bor fortsatt hjemme og går på videregående skole, andre er lærlinger eller studenter, noen er i etableringsfasen med arbeid og egen bolig, mens andre er småbarnsforeldre med helt andre behov og rammer for deltakelse. Menighetsrådet savner at dette mangfoldet kommer tydeligere til uttrykk i planen.

Vi savner også en tydeligere beskrivelse av den utfordringen mange menigheter opplever når unge voksne flytter ut av lokalmiljøet for studier eller arbeid. De som blir igjen, kan ofte oppleve å være få i antall og stå relativt alene i sin aldersgruppe. Dette er en viktig del av virkeligheten som planen i liten grad synes å ta høyde for.

Menighetsrådet mener videre at planen burde legge større vekt på betydningen av å bygge menigheter der unge voksne ikke bare får lov til å være med, men opplever seg som en naturlig og integrert del av fellesskapet. Tilhørighet handler ikke bare om egne tilbud for unge voksne, men også om å bli regnet som en del av menighetens «vi» på linje med andre aldersgrupper. Dette perspektivet kunne med fordel vært tydeligere i rammeplanen.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ikke besvart.

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Vi kan ikke se at dette spørsmålet inngikk i pdf'en med høringssspørsmål, og er derfor ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Vi kan ikke se at dette spørsmålet inngikk i pdf'en med høringssspørsmål, og er derfor ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁴

Vi kan ikke se at dette spørsmålet inngikk i pdf'en med høringssspørsmål, og er derfor ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁵

Vi kan ikke se at dette spørsmålet inngikk i pdf'en med høringssspørsmål, og er derfor ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Menighetsrådet har innspill til tanken om et eget utvalg av tekster for unge voksne. Etter vårt syn skiller denne målgruppen seg fra de øvrige aldersgruppene ved at det ikke lenger er behov for et avgrenset utvalg av bibeltekster tilpasset utviklingsnivå eller modenhet.

For unge voksne vil hele Bibelen kunne være relevant. Hvilke tekster som er hensiktsmessige å arbeide med, vil i større grad avhenge av sammenhengen de brukes i, enten det er gudstjenester, bibelgrupper, samtalegrupper, frivilligsamlinger eller andre møteplasser.

Menighetsrådet stiller derfor spørsmål ved behovet for et særskilt tekstutvalg for denne målgruppen. Vi mener det er viktigere å gi rom for at tekstvalg kan styres av tema, livssituasjon og lokal kontekst enn av en på forhånd definert liste over relevante bibeltekster.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Nei

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Menighetsrådet opplever det som noe kunstig å definere et eget salmeutvalg for voksne, enten de omtales som unge voksne eller voksne generelt.

I motsetning til barn og ungdom, hvor alder og modenhet kan begrunne et særskilt utvalg av tekster og salmer, mener vi at voksne bør ha tilgang til hele kirkens salmeskatt. Hvilke salmer som er relevante, vil avhenge av sammenheng, tema, tradisjon, musikalske ressurser og lokale forhold.

Menighetsrådet stiller derfor spørsmål ved behovet for et eget salmeutvalg for denne målgruppen. En avgrenset liste kan lett oppfattes som normerende uten at det er tydelig hva som er hensikten med utvalget. Vi mener i stedet at voksne bør møtes med bredden i kirkens salmetradisjon, og at valg av salmer i større grad bør styres av den konkrete situasjonen enn av alder alene.

114. Innspill til praksisformer

Menighetsrådet mener at store deler av dette innholdet med fordel vært samordnet med praksisformer for voksne generelt.

De fleste praksisformene som beskrives fremstår som relevante på tvers av alder, og vi ser ikke et tydelig behov for å skille mellom unge voksne og øvrige voksne på dette området. Det finnes selvsagt enkelte aktiviteter og arenaer som er naturlig aldersavgrenset, som ungdomsting på den ene siden og seniortreff på den andre. Utover slike unntak opplever vi imidlertid at praksisformene i stor grad overlapper.

Menighetsrådet mener derfor at planen med fordel kunne lagt større vekt på fellesskapet mellom generasjoner og på praksisformer som fungerer på tvers av alder. Dette ville også understøtte forståelsen av unge voksne som en naturlig del av menighetens samlede fellesskap, og ikke som en egen gruppe som nødvendigvis trenger egne praksisformer på alle områder.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning

Menighetsrådet har et innspill til formuleringen: «Kirkelig undervisning for voksne vil ofte bli ivaretatt av andre aktører, slik som lag og foreninger, organisasjoner og nabomenigheter.»

Vi er usikre på hva som er hensikten med denne formuleringen, og hvilke forventninger den skaper til den enkelte menighet. Slik den står, kan den gi inntrykk av at ansvaret for voksnes trosopplæring i stor grad legges til andre aktører enn menigheten selv.

Menighetsrådet mener det er positivt og nødvendig å samarbeide med organisasjoner, lag og nabomenigheter der det er hensiktsmessig. Samtidig bør ikke dette bli en erstatning for menighetens eget ansvar for undervisning og trosfordypning blant voksne.

Formuleringen kan oppfattes som at man håper andre aktører ivaretar et område som i utgangspunktet også er en sentral del av menighetens oppdrag. Vi anbefaler derfor at teksten tydeliggjør hvordan ansvaret for voksnes kirkelige undervisning er tenkt fordelt mellom menigheten og eventuelle samarbeidspartnere. Dette vil gjøre forventningene klarere og gi et mer realistisk grunnlag for lokalt arbeid.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ikke besvart.

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Så lenge planen beholder formuleringer som «kan», opplever vi at den gir nødvendig rom for lokale prioriteringer og tilpasninger. Aktivitetene fungerer da godt som inspirasjon og eksempler på hvordan arbeidet kan organiseres, uten å skape urealistiske forventninger til at alle menigheter skal tilby alt.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Menighetsrådet mener at rammeplanen i hovedsak ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte. Samtidig er det viktig å erkjenne at det ikke er mulig å lage en uttømmende oversikt over alle livssituasjoner mennesker kan befinne seg i. Menneskers liv er mangfoldige, og behovene vil variere både mellom enkeltpersoner og gjennom ulike livsfaser.

Planen gir etter vårt syn en hensiktsmessig bredde i temaene som løftes fram, samtidig som den gir rom for lokale tilpasninger og for å møte mennesker der de er i livet. Menighetsrådet vurderer derfor oversikten som tilstrekkelig og relevant, uten at den trenger å favne alle tenkelige livssituasjoner.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Menighetsrådet har ingen vesentlige innspill til tekstutvalget for voksne. Vi opplever heller ikke at dette i praksis er et avgrenset tekstutvalg, og det mener vi er hensiktsmessig.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

På samme måte som for unge voksne, opplever vi det som lite naturlig å definere et eget salmeutvalg for denne målgruppen. Menighetsrådet stiller derfor spørsmål ved behovet for et avgrenset salmeutvalg for voksne. En slik avgrensning kan lett gi inntrykk av at enkelte salmer er å foretrekke fremfor andre, uten at det er tydelig hva som er hensikten. Vi mener det er mer naturlig å la hele salmeboken være en ressurs for menighetens liv, gudstjenester og undervisning.

131. Innspill til praksisformer³

Ikke besvart.

Gjerstad menighetsåd

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Inger Øybekk
Bispedømme	Agder og Telemark

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Ikke besvart.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Det er presentert mange muligheter. Du har valg og frihet til den enkelte menighet å velge sin vei

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Fint at de legger vekt på erfaring mer enn kompetansemål

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Ikke besvart.

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Kan ikke svare på det

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Fin progresjon

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de...

fint at det er så åpent at det kan tilpasses sin lokale kirke

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Ikke besvart.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Ikke besvart.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ikke besvart.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

3 tilbud er overkommelig for en liten menighet

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier

Ikke besvart.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Ikke besvart.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Ikke besvart.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ikke besvart.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ja

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Ikke besvart.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Ikke besvart.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Ikke besvart.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

58. Innspill på praksisformer

Ikke besvart.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Ikke besvart.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Ikke besvart.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ikke besvart.

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ikke besvart.

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Ikke besvart.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Ikke besvart.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ikke besvart.

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ikke besvart.

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Ikke besvart.

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Ikke besvart.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Ikke besvart.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ikke besvart.

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ikke besvart.

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ikke besvart.

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Ikke besvart.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ikke besvart.

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ikke besvart.

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?2

Ikke besvart.

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster2

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning4

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ikke besvart.

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Ikke besvart.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ikke besvart.

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ikke besvart.

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»4

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»5

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?3

Ikke besvart.

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster3

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer2

Ikke besvart.

114. Innspill til praksisformer²

Ikke besvart.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ikke besvart.

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ikke besvart.

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ikke besvart.

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Ikke besvart.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ikke besvart.

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ikke besvart.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Ikke besvart.

131. Innspill til praksisformer³

Ikke besvart.

Gol og Herad sokneråd

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Britt Marie Haraldset
Bispedømme	Tunsberg

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Ikke besvart.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ikke besvart.

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Saknar noko om korleis tverrfagleg samarbeid i kyrkjelyden skal skape ei eining i arbeidet med kyrkjeleg undervisning og læring frå «vogge til grav».

Herunder og korleis ein skal jobbe kontekstuellt i eit livssynsoppe samfunn der kyrkja skal opne rom for tru, vere der livet levast og vere meir for fleir. Dette forsvinn litt i mange erfaringsmål i dei ulike rammeplanene.

Det står heller ikkje noko om at sokneråd og stab nødvendigvis vil måtte utarbeide ei lokal plan på grunnlag av rammeplanene, og kva som er forventningane. Dei tre hovedkategoriane «Bibel, tekst og tolkning», «Kirkens kultur og tradisjon» og «Kristen tro i praksis» har veldig mange underpunkter som kan velgast. Dette er bra med tanke på at det kan vere gode innspel til aktuelle punkter i ei lokal plan, men kan samtidig kanskje virke overveldande for ein liten kyrkjelyd? Mange valfrie erfaringsmål kan vere positivt med tanke på at kyrkjelydane er veldig ulike som gjør det lite hensiktsmessig med fleire forpliktande mål.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Ikke besvart.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ikke besvart.

8. Kommentar til tolkningskompetanse

«I kirkelig undervisning og læring forstår vi tolkningskompetanse som evnen til å forstå og bruke Bibelen som hellig og normativ tekst, kilde til kunnskap om kristendom og til å forstå eget liv, kirken og samfunnet.» Evnen til å forstå er eit omgrep som kan kome uheldig ut i denne samanhengen. Det å forstå Bibelen og eige liv, kyrkja og samfunn kan virke veldig konkluderande – at ein har nådd eit fullstendig svar, noko vi ikkje kan oppnå. Om ein definerer omgrepet «å forstå» meir som noko som bygges meir gradvis opp, at ein forstår stadig meir, er det meir passande, men ein kunne kanskje med fordel heller bruke omgrepet «å reflektere»? Denne refleksjonen er grunnlaget for det å bygge ei forståing.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivarettatt?

Ikke besvart.

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Ikke besvart.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Ikke besvart.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ikke besvart.

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

Erfaringsmål med «kan» er generelt ei god løysing med tanke på at rammeplanene skal nyttast i svært ulike kyrkjelyder. Det er likevel eit spørsmål om ein burde ha nokon punkt som vektleggast litt sterkare, gjerne ved bruk av «bør». Dette for å styrke målet om eit felles fagleg og teologisk utgangspunkt, og skape ei felles forståing av at «dette er kyrkjeleg undervisning og læring i den norske kyrkja». Det kan vere vanskeleg å finne eit godt vippepunkt mellom felles kyrkjeleg utgangspunkt og tilpasning til lokale forhold. Nokon få, utvalte «bør-punkt» kan vere med å gi desse litt meir tyngde, slik at dei kan vere med å skape eit felles grunnlag. Spesielt gjeld dette plan for konfirmasjonstida, der det kan vere greitt å møte nokon forventningar om kva det vil si å vere konfirmant i DNK.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ikke besvart.

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Ikke besvart.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Ikke besvart.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ikke besvart.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ikke besvart.

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Er det kyrkja si oppgåve å styrke relasjonen mellom barnet og deira føresette? Ja, i dåpen mottek vi Guds nåde, slik dei fleste barn får omsorg frå sine næraste. Det kan vere ei god kobling, men vi skal vere forsiktige i ordval. Vi skal søke å bidra til gode relasjonar og vise Guds gode omsorg gjennom sangar, forteljingar og ritualer, og gjennom dette KAN vi bidra til å «bygge tillit og tilknytning til de nærmeste og til Gud», men at dette er noko vi skal oppnå er kanskje i overkant?

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ikke besvart.

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ikke besvart.

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Litt uklart kva som ligg i «tre forskjellige tilbud», om dette handlar om tilbod til ulike aldersgrupper, slik som babysang, 4-årsbok og kor, eller om det er foreldre og barn saman, separate samlingar og samlingar primært for foreldre. I tilfelle siste kan ein stille spørsmål til korleis dei ulike tilboda skal vektast, og kva krav det stiller til tverrfagleg samarbeid for å skape heilskap.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ikke besvart.

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier

Ikke besvart.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ikke besvart.

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Pkt 3: Gjerne inkludere at bønnene og kan syngast. («Be, eller synge, felles bønnen...»)

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ikke besvart.

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Inndeling i kjerne- og eksempeltekster føles litt uoversiktlig og forvirrende. Her bør i alle fall konkretiserast differanse og likhetstrekk mellom dei.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Ikke besvart.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Med så mange gode innspel på praksisformer hadde det vore fint om ein og kunne lista opp aktuelle berøringspunkt til kyrkje-barnehage-samarbeid, ikkje berre vise til rammeplan for barnehagen.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ikke besvart.

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ikke besvart.

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ikke besvart.

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Det er viktig at barn i denne aldersgruppa inviterast til aktivitetar og opplevingar som dei opplever relevante, livsnære og opne.

Det ville vore nyttig med ei avklaring av korleis ein ser for seg forholdet mellom:

- Inkluderande opplegg på tvers av interesser og funksjonsevne
- Aktivitetar som skjer kvar veke/månad
- Møteplassar på tvers av generasjonar
- Kyrkje-skulesamarbeid

Siste punkt her er sakna som eit aktivitetspunkt for både denne aldersgruppa og for 13-19.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ikke besvart.

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier²

Det framstår som om dette punktet har meir tyngde enn mykje anna i planane, og som måla er meir «høgthengande» i høve alder og realitet enn i store delar av planane elles. Her er ordet «skal» brukt i større grad enn «kan» - er det bevisst, og er det viktig og riktig på dette punktet? Jf høringsspm. 8 og differensen mellom å forstå og å reflektere/undre seg.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ikke besvart.

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Inndeling i kjerne- og eksempeltekster føles litt uoversiktlig og forvirrende. Her bør i alle fall konkretiserast differanse og likhetstrekk mellom dei.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

58. Innspill på praksisformer

Med så mange gode innspel på praksisformer hadde det vore fint om ein og kunne lista opp aktuelle berøringspunkt til kyrkje-skule-samarbeid, ikkje berre vise til læreplanverket for skulen.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt bør ha med nokon felles «bør»-punkt. Nokon fellespunkt med litt meir tyngde. Til dømes punkt som omhandlar bibel, sakrament og gudsteneste.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Ikke besvart.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Ikke besvart.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Nei

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Blir usikker på hva som blir etterspurt? Denne balansen kjem ikkje tydeleg fram i rammeplanen.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?2

Ikke besvart.

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»3

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier3

Viktig og riktig å ha med konfirmantane sine egne liv og erfaringar som tilknytningspunkt.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»2

Ikke besvart.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»3

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ikke besvart.

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere2

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ikke besvart.

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Inndeling i kjerne- og eksempeltekster føles litt uoversiktlig og forvirrende. Her bør i alle fall konkretiserast differanse og likhetstrekk mellom dei.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer2

Ikke besvart.

76. Innspill på praksisformer2

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Ikke besvart.

78. Innspill på rammeplanens innledning3

Ikke besvart.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ikke besvart.

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ikke besvart.

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ikke besvart.

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Ikke besvart.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ikke besvart.

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ikke besvart.

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?²

Ikke besvart.

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster²

Inndeling i kjerne- og eksempeltekster føles litt uoversiktlig og forvirrende. Her bør i alle fall konkretiserast differanse og likhetstrekk mellom dei.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

97. Innspill til praksisformer

Med så mange gode innspel på praksisformer hadde det vore fint om ein og kunne lista opp aktuelle berøringspunkt til kyrkje-skule-samarbeid, ikkje berre vise til læreplanverket for skulen.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning⁴

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ikke besvart.

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Ikke besvart.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ikke besvart.

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ikke besvart.

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁴

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁵

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?³

Ikke besvart.

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster³

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer²

Ikke besvart.

114. Innspill til praksisformer²

Ikke besvart.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ikke besvart.

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ikke besvart.

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ikke besvart.

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Ikke besvart.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ikke besvart.

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ikke besvart.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Ikke besvart.

131. Innspill til praksisformer³

Ikke besvart.

Kautokeino Kirkelig Fellesråd

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Ellen Aina Eira
Bispedømme	Nord-Hålogaland

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentaar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Selv om sammenheng mellom rammeplanen og overordnet del er godt fremstilt vil vi likevel kommentere dette. I overordnet del kapittel 1 står det: «Når mennesker opplever at deres kultur, språk og trosfortelling blir tatt på alvor, kan de lettere finne sin plass i kirkens fellesskap.»

Den norske kirkes praksis i gudstjenesten, gjennom liturgier, og ved andre kirkelige handlinger som skjer utfra godkjente liturgier er innenfor den institusjonelle kristendommen og samers kristne hjemmepraksiser, f. eks velsignelsespraksiser, forstås i forhold til den institusjonelle kristendommen. Det betyr at praksiser som tilhører hjemmesfæren kan lett bli mistenkeliggjort og nedvurdert siden den skjer utenfor den offisielle kirkens rammer.

Derfor er disse praksisene mindre kjent i kirken. Det betyr at formuleringen i overordnet del om at trosfortellinger blir tatt på alvor, og at samer lettere finner sin plass i kirkens fellesskap bare kan bli en realitet etter at samisk kultur og trospraksiser er gjort kjent og utprøvd gjennom kirkens undervisning og læring. Før det kan realiseres, må det gjennomføres systematisk utvikling av materiell som kan bidra til å oppfylle formålet i overordnet del. Dette kan lokalkirkene gjøre og samiske menigheter, hvis det legges til rette med økonomi og prosjekter. Dette må sees i lys av rapporten «Sannhet og forsoning» fra 2023.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Nei

4. Kommentaar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Rammeplanene burde gi innledning om den pedagogiske tenkningen i rammeplanen (mål-middel tenkning) som ser ut til å vektlegges og samtidig gir føringer for lokalt arbeid.

Relasjonell pedagogisk tenkning bør eksplisitt omtales her, da dette vil åpne for større mangfold i måten læringen kan skje på. Læringen skjer ofte også i aldersoverskridende grupper.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentaar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Veldig fint for tradisjoner med muntlig utgangspunkt der prosess gis egenverdi og samtalen blir helt nødvendig pga mangel på skriftlig materiale som gjenspeiler erfaringene i en samisk kontekst.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentaar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivare tatt?

Nei

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Innholdet er så overordnet at konkretisering fortsatt vil stå på stedet hvil. Å forme eget kirkeliv i pakt med samisk selvforståelse er ikke ressursmessig mulig for den enkelte menighet. I kirkehistorien har forskjellig forskning og dokumentasjon utløst det vi i dag kaller for (norsk) kirkeliv over flere hundre år. Da samisk kirkeliv er mangfoldig og kontekstuell, må det i respekt for denne aktivt etableres arenaer med finansiering til å arbeide med utprøvinger lokalt med utgangspunkt i erfaringer, tradisjoner og samisk etikk. Det finnes mye praksiser som ikke er skriftliggjort og utprøvd. Dette må skje regi av rammeplanene og som en del av kirkens forsoningsarbeid. Disse utprøvingene kan i forlengelsen legges inn i en samisk ressursbank tilgjengelig for alle. På den måten vil samiske tradisjoner i kirkelig regi kunne gjøres kjent for alle menigheter. Kirkens rolle fra tidligere tider har vært så gjennomorganisert og tolkninger fastsatt, derfor er det idag helt nødvendig å arbeide ut læringsopplegg gjennom forsoningsprosjekter der minoritetssamfunn med samisk språk som kommunikasjonsspråk gis stemme.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Savner aldersoverskridende opplegg som et punkt, da det vil være nødvendig i lokalt arbeid, dels pga få barn i hver aldersgruppe men også fordi det er riktig der tradisjonene tilsier slike sammenkomster.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

Å forstå sammenhenger mellom kirkens læringsarbeid og de historiske fakta som man i ettertid ser har laget sår i fornorskningstiden, krever at rammeplanen har en egen bolk om den nasjonale kirkens ansvar for at det som er formulert inn i rammeplanene kan realiseres. Blant annet står det at «Bibeltekster skal brukes til å forstå eget liv, kirken og samfunnet.» For at dette skal kunne samtales om på en kvalifisert måte av kirkens trosopplæringspersonale, må de selv kunne forstå sammenhengene og bli oppdatert på hva dette betyr utfra samisk utgangspunkt.

Videre er det for svakt formulert om samisk språk. Det bør stå at kirken har en forpliktelse til å legge til rette for at samisk språk kan brukes kontinuerlig i kirkens arbeid der det er naturlig. Det har sin bakgrunn i evangeliet som skal forkynnes for alle folkeslag. Derfor må det sentralt arbeides for at språkarbeidere utdannes og lønnes som en del av forpliktelsen med rammeplanene.

Samiske kulturuttrykk og praksiser må ha sin forankring i lokalt kristenliv. Derfor må det legges til rette for utvikling av materiale i regi av større enheter enn lokalkirken, men med utgangspunkt fra lokale menigheter/samiske samlinger.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Ikke besvart.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Formuleringen «Barna skal oppleve at det er naturlig å bruke språk og begreper om Gud og det kristne livet.» handler også om våre naturlige språk i Norge, og spesielt samiske språk. Her må kirken formulere rammeplanen slik at samisk språk nevnes eksplisitt og at det ikke fortsatt er opptil den enkelte lokalmenighet å velge språklige løsninger, men forpliktes.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av undervisningen, står det. Slik praksis må ha sin forankring i lokalt kristenliv inntil kirken har fått på plass en ressursbank med samisk materiale. Derfor må det legges til rette for utvikling av materiale i regi av større enheter enn lokalkirken.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ja, men bruken av samisk språk må formuleres eksplisitt i alle deler av rammeplanen, fordi det handler om mer enn symbolsk bruk av språket. Formuleringene i rammeplanen passer best for menigheter der norsk er hovedspråket. For menigheter med samisk som arbeidsspråk og kommunikasjonsspråk med barna, må samisk språk gis større vekt i rammeplanen.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Ikke besvart.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier

Ikke besvart.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Ikke besvart.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Det må refereres til samiske salmebøker også eksplisitt, slik at den enkelte medarbeider i hver menighet ikke må ta oppdraget alene med å finne salmer på samisk. Det må være minstekravet i rammeplanen.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ikke besvart.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ikke besvart.

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ikke besvart.

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ikke besvart.

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Ikke besvart.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ikke besvart.

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Ikke besvart.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ikke besvart.

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Ikke besvart.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Det må refereres til samiske salmebøker også eksplisitt, slik at den enkelte medarbeider i hver menighet ikke alene må ta oppdraget med å finne salmer på samisk. Det må være minstekravet i rammeplanen.

58. Innspill på praksisformer

Ikke besvart.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Formulering «samiske kulturuttrykk, trosuttrykk og livsanskuelse er en del av praksiser i konfirmasjonstiden» er formulert uten forankring til tradisjoner eller kirkens liv og lære. Samisk kirkeliv lever i stor grad utenfor den norske kirkes ordninger med muntlige tradisjoner. Det krever et forarbeid for å kunne oppnå kvalitet og institusjonalisering av samiske trosuttrykk og dette arbeidet er mer omfattende enn det en lokalmenighet alene har kapasitet og ressurser til å utvikle innenfor de ordinære rammene. Formuleringene er derfor vanskelig å gripe tak i på en kvalifisert måte.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Ikke besvart.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Ikke besvart.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ikke besvart.

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ikke besvart.

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Ikke besvart.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Et ekstra punkt:

-reflektere over arbeidet med samisk kirkeliv på tvers av nasjonalstatenes grenser.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ikke besvart.

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ikke besvart.

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Det er viktig for samisk konfirmanttid at samiske salmer eksplisitt synliggjøres i salmelista i rammeplanen. Årsak: Den norske kirke har en handlingsplan med utgangspunkt i forsoningsarbeidet i hht til rapporten fra 2023 som heter «Sannhet

og forsoning», hvor ønsket er å likestille samisk kirkeliv med det øvrige kirkelivet. Når samiske salmer ikke listes opp eksplisitt i rammeplanen, oppleves det at samiske konfirmanter kulturarv og språk holdes utenfor den offisielle kirke, og reduseres til noe laverestående aktivitet som den enkelte konfirmantholder må påta seg ansvaret for alene. Samiske salmer må inn for å fremme institusjonaliseringen av samisk kirkeliv. Standardiserte salmelister slik det nå er, gjenspeiler kun storsamfunnets tradisjoner og forsterker inntrykket av en ensartet kirke, hvor mangfold beskrives som berikende, men uten konkrete tiltak.

76. Innspill på praksisformer²

Det gis lokalt handlingsrom i menighetene. Det har menighetene alltid hatt. Nå er tiden moden for at Kirkerådet synliggjør at det samiske skal være likestilt allerede på nasjonalt nivå i rammeplanen, slik at kirken ikke fortsetter en innarbeidet praksis hvor enkeltpersoner i kirken lokalt alene fortsatt må bære ansvaret for å ivareta samers tilgang til kirkelig stoff på eget språk.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Det står «I kirken skal ungdommene få tillit og ansvar for å medvirke i og styre sine egne aktiviteter, og ta initiativ selv. [...] Fordypet kunnskap kan gi nye perspektiver på det de har med seg fra hjem og skole.» Fra et samisk synspunkt må fordypet kunnskap bety samiske tradisjoner og kristendomsforståelser med utgangspunkt i en underliggende verdibasert tenkning om omgivelsene og menneskets plass og ansvar. For å få til dette, er det nå viktig for kirken å arbeide med tiltak som ikke kun baseres på at ordinære rammer i menighetene lokalt pålegges merarbeid som ikke synliggjøres noe sted, men som er belastende for medarbeidere som har kunnskap om samiske tradisjoner. Det må legges til rette for prosjektmidler nasjonalt til lokale initiativ som kan utvikle kvalitetsopplegg for ungdom.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Det er et fint eksempel på baling som en del av en samisk samling. I den sammenheng vil også samtale om uttak av ressurser fra naturen være aktuell, med tanke på bærekraftig utnyttelse av ressursene, ydmyk tilnærming til steder, bruken av bjørka som en viktig ressurs til forskjellige formål, med henblikk på Guds skaperverk. Konkrete opplegg der relasjonell pedagogikk vektlegges vil være i tråd med muntlig tradisjon i samiske miljøer.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ikke besvart.

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ikke besvart.

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ikke besvart.

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Ikke besvart.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ikke besvart.

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»4

Ekstra punkter: -reflektere over kirkens praksis og konsekvenser fordi samisk kirkeliv i Den norske kirke begrenses til å gjelde innenfor nasjonale grenser.

-reflektere over hvorfor noen kristne praksiser i en samisk hverdag aldri er inkludert i kirkens gudstjenestliv.

-reflektere over hvorfor det nesten aldri inviteres en same til å holde preken i en norsk gudstjeneste, men kun får komme å joike.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ikke besvart.

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?2

Ikke besvart.

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster2

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Det må refereres til samiske salmebøker i salmelista eksplisitt, slik at den enkelte medarbeider i hver menighet ikke må ta oppdraget alene med å finne salmer på samisk. Det må være minstekravet i rammeplanen, som et ledd i å virkeliggjøre forsoningsarbeidet som en del av kirkens ordinære arbeid.

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Innledningen sier blant annet «Når deltakerne får rom til å bekrefte og fornye sin identitet, må kirken være bevisst på hvordan samisk identitet og minoritetsidentiteter kan komme til uttrykk og være i endring. Unge voksne bør få kunnskap om fornorskningen, kirkens rolle og pågående forsoningsarbeid, og reflektere over hva forsoning innebærer lokalt.» Kirken må, i tillegg til å være bevisst på de nevnte ting, også ha medarbeidere med faglig kompetanse som bidrar til å styrke en samisk kristen identitet ved å kjenne til samisk historie, sosiale strukturer på tvers av landegrenser, og naturens og skapningenes betydning som formidler en lærdom til menneskene om hva det vil si å leve.

99. Innspill på rammeplanens innledning4

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ikke besvart.

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Det står «Undervisning for unge voksne kan skje i gudstjenesten, i samlinger for frivillige medarbeidere (for eksempel for ledere i barne- og ungdomsarbeid), temasamlinger og foredrag, kulturarrangementer...». Undervisningen for unge voksne skal utfra samisk tenkning skje ved å etablere prosjekter med temaer knyttet til verdier som fortsatt lever i samiske samfunn og som ikke er fornorsket. Det vil kunne styrke samers kristne identitet, språk og væren. Eksempler på temaer er uttak av råvarer fra naturen, velsignelsestradisjon, skaperverkets hellighet, bibelspråket på samisk. Disse praksisene må skriftliggjøres for å kunne institusjonalises i kirken.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ikke besvart.

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ikke besvart.

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Tillegg: Utvikle kritisk tenkning i møte med tidligere misjonsaktivitet blant samene som ble definert som underlegne i forhold til misjonsfolket.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁴

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁵

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?³

Ikke besvart.

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster³

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer²

Ikke besvart.

114. Innspill til praksisformer²

Ikke besvart.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ikke besvart.

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ikke besvart.

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ikke besvart.

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Ikke besvart.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ikke besvart.

127. Kommentarer til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ikke besvart.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Ikke besvart.

131. Innspill til praksisformer³

Ikke besvart.

Masfjorden sokn

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Eli Eidsnes, tlf 90613515
Bispedømme	Bjørgvin

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Ikke besvart.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Ikke besvart.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Ikke besvart.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Ikke besvart.

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Me har ikkje synspukt på dette.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ikke besvart.

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Progresjonen mellom aldersgruppene må ta omsyn til at folk flyttar, og ein tydeleg progresjon bider til kontinuitet

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de...

Formuleringa opnar for at kyrkjelydane kan tilpasse tilbodet til kompetansen til dei som har ansvar for opplæringa

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Ikke besvart.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Ingen innspel

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ingen innspel

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

I den grad ein har folk til dei ulike aktivitetane....

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

I kyrkjelydar med små personalressursar kan dei verke i overkant ambisiøse

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier

Ingen innspel

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

ingen innspel

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Ikke besvart.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Ikke besvart.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ikke besvart.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ikke besvart.

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Til ein viss grad. Dei vil alltid være personavhengige.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Det ser ut til å være lagt opp til ein god progresjon

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Ikke besvart.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

58. Innspill på praksisformer

Ikke besvart.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Ikke besvart.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Ikke besvart.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ja

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Ikke besvart.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Meir vekt på kyrkja i møte med andre religionar og livsoppfatningar

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ja

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Dette kan være ei god rettesnor for medarbeidarar utan formell utdanning.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Ikke besvart.

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Ikke besvart.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Ikke besvart.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Nei

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ein har ikkje fanga godt nok opp at mange unge kjem inn i nye miljø, grunna skulegang.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Ikke besvart.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?2

Ja

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster2

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning4

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Ikke besvart.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»4

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»5

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?3

Ja

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster3

Dette kan være ei god rettessnor for medarbeidarar utan formell utdanning

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer2

Ikke besvart.

114. Innspill til praksisformer²

Ikke besvart.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Nei

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

I eit multikulturelt samfunn må ein forvente svært ulik basiskunnskap blandt folk

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ikke besvart.

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Dette vil i stor grad avhenge av lokale tilhøve

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ikke besvart.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Ikke besvart.

131. Innspill til praksisformer³

Ikke besvart.

Modum sokn, menighetsråd med fellesrådsfunksjoner

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Nina Brokhaug Røvang, kirkeverge, NR574@kirken.no
Bispedømme	Tunsberg

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Ikke besvart.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Ikke besvart.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Spesielt der det ikke er undervisningsansatte i menigheten kan det være ekstra nyttig (vi har selv to faglig ansatte).

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Ikke besvart.

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Opplever det som utfordrende i måten det samiske blir framstilt som enhetlig og er lagt inn som et eget avsnitt i den felles innledningen. I en felles innledning er det sjangermessig uryddig å ha med en bolk om én kultur og tradisjon. De andre avsnittene handler om planen som et verktøy og ikke innholdsmessig. Samisk kultur er veldig variert, mange språk, kulturer, kulturuttrykk, trospraksiser. Innledningene til hver rammeplan inneholder en stor andel samisk, skal det da gjenspeiles i de lokale planene og helt uavhengig av om det er samiske medlemmer?

Hvor er de andre urfolkene og minoritetene i planen? Vi stiller oss undrende til det store fokuset på denne ene gruppen. Vi støtter at det skal være fokus på det samiske, men mener at en gruppe har fått alt for stor og overordnet plass i en plan som skal omfatte så mange og hele landet.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Ikke besvart.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

Er på enkelte områder litt for mye «kan». På sentrale områder bør oppdraget vi har som kirke komme tydeligere frem. Eks under ungdom: «Kirken kan være et trygt fellesskap» her bør det stå «Kirken skal være et trygt fellesskap».

«Invitere dem til» er og litt «ullent» uten at vi har et godt begrep som kan erstatte det.

Savner en sterkere bevissthet rundt bruken av begrepene skal, kan og bør.

Under oss over at det veksles mellom menigheten og kirken. Eks under «Foresatte og faddere» der er det menigheten.

Mens det andre steder står «Kirken».

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Ikke besvart.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Ikke besvart.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ikke besvart.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Her vil det helt sikkert variere ut fra menighet til menighet.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ikke besvart.

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier

Ikke besvart.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Ikke besvart.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Savner disse: 781 Hvem har skapt alle blomstene 731 Jeg folder mine hender små 213 Klapp alle hender i glede Utenom salmeboka: Å du som metter liten fugl (bordvers som passer bedre til aldersgruppa, iallfall de yngste) enn Gledens Herre, som er foreslått i planen. Sakkeus var en liten mann

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ønsker innspill på samarbeidsformer med barnehage. Selv om det er rammeplan for barnehagen som gjelder så er det fortsatt mange ulike måter å samarbeide på. F.eks. kirkebesøk med omvisning, påskebesøk, adventsbesøk, Rammeplan for barnehagen skal selvfølgelig gjelde, men siden det er vi i kirka som oftest inviterer til samarbeid/treffpunkter, er det fint om det i planen står eksempler på ulike typer samlinger/temaer. Oppfordre til å være frimodige og imøtekommende når det gjelder å invitere til samarbeid.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Vi undrer oss over at en gruppe har fått 1/3 av innledningen og at det der handler om at vi bør ha med samisk innhold. Det samme anliggende er med i de fleste andre innledninger. Det er viktig med mangfoldet og ivaretagelse, men her er det lagt stor fokus på en folkegruppe og utelatt andre viktige grupper og tema.

Klipp fra avsnittet; «Samisk språk bør være med også der hvor samisk ikke er hovedspråk». Det finnes jo flere samiske språk, kulturuttrykk og trosuttrykk, og vi lurer på hvordan vi skal velge mellom dem i såfall.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ja

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Så lenge det er forslag. Bra med liste, men man kan ikke gjøre alt.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Ikke besvart.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Savner fortellingen om Sakkeus (enten her eller som eksempeltekst)

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Savner fortellingen om Sakkeus (enten her eller som eksempeltekst)

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Vi ønsker å ha med disse: 243 Gud skapte lyset (Trosbekjennelse) 256 Herren Gud har velsignet vår jord (Høsttakkefest, skaperverket) 608 Når vi deler det brød som du oss gir (Nattverd) 204 Han er oppstanden, Halleluja (Påske) 47 «Glade jul» bør stå i tillegg til 43 «Stille natt» Kan godt utelate 564 «Som barn i ditt hus». Ikke enkel å synge som allsang.

58. Innspill på praksisformer

Ønsker innspill på samarbeidsformer med skole. Selv om det er rammeplan for grunnskolen som gjelder så er det fortsatt mange ulike måter å samarbeide på. F.eks. kirkebesøk med omvisning, påskeforestillinger, Bibelsporet, spørretime med en prest/kateket, Skolegudstjenester, kristne høytider, musikk/kultur/kirkerom, sorg/død Rammeplan for skolen skal selvfølgelig gjelde, men siden det er vi i kirka som oftest inviterer til samarbeid/treffpunkter, må det i denne planen også stå eksempler på ulike typer samlinger (se Bjørnar sine over). Erfaringen er ofte at hvis vi ikke inviterer, så skjer det ingen ting. Derfor kan vi ikke overlate skole/kirkesamarbeidet bare til rammeplanen for skolen. Den bør inn i de lokale rammeplanene våre også. Jeg synes det bør stå i den nasjonale rammeplanen at hver menighet bør utarbeide en lokal samarbeidsplan mellom skole og kirke / barnehage og kirke. Oppfordre til å være frimodige og imøtekomende når det gjelder å invitere til samarbeid. Leir som praksisform, nytt strekpunkt; Hvis ikke menigheten selv har ressurser til å arrangere leir, er det fint om det kan foreslås i planen at vi kan drive pr for leirer arrangert av kristne organisasjoner i nærheten, evt. regionale eller nasjonale leirer.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Stryke setning nr. 2: Ledere gjør seg kjent med konfirmantene, f.eks. gjennom én til én samtale. Dette handler om metode for å bli kjent med konfirmantene og har ikke noe med innledningen og gjøre. Er mer som en praksisform å regne. Flytte første setning «Konfirmanter kommer til» til etter setningen «Som skapt i Guds bilde» Dette gir en bedre flyt og løfter at vi er skapt i Guds bilde med ukrenkelig verdi opp som et viktig grunnprinsipp for arbeidet.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Kulepunkt 5 «alle som ønsker det...» løftes opp som nummer 1 da dette er et grunnpremiss både at alle er velkommen og at det er en forutsetning med dåp.

I punktet om konfirmantleir ønsker vi at setningen om barne- og ungdomsorganisasjoner flyttes til slutten av punktet.

Timeantallet er rammene for leiren og samarbeid er mer et supplement.

Punktet om tilrettelegging fremstår som svært omfangsrikt og kan oppfattes som det blander flere ting sammen. Er det meningen at det som står om Samiske kulturuttrykk osv skal stå som et eget punkt siden det står at det er en del av innhold og praksiser i konfirmasjonstiden? Gjelder det uavhengig av sammensetningen i menigheten for øvrig eller gjelder det der det er samiske medlemmer i menigheten eller samiske konfirmanter?

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ikke besvart.

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?2

Ikke besvart.

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»3

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier3

Ikke besvart.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»2

Ikke besvart.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»3

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ikke besvart.

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere2

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Under punktet «Bibeltekster som berører konfirmantenes eksistensielle spørsmål» er det naturlig å ha med et underpunkt rundt temaet «Hva skjer etter døden». Her kan man f.eks. bruke Åpenbaringen 21, 1-4.

Under punktet «Regler, normer osv..» er det naturlig at Skapelsesfortellingen er med.

Vi savner Jesus metter 5000, Joh 6, 5-13 (i tilknytning til Fasteaksjonen f.eks.)

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ikke besvart.

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer2

Savner salme 1 – Herre Gud ditt dyre navn og ære, 2 – Folkefrelsar til oss kom, 26 – Solbarn, Jordbarn, 24 - Måne og sol

En av de nye dåpssalmene som er skrevet for konfirmant-dåp

Her i dette rom (Sindre Skeie)

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Savner en sterkere bevissthet rundt begrepene skal og kan (TOL-utvalget). Vi ønsker gjerne mer «skal». F.eks 2. setning; «Kirken kan være et trygt fellesskap der ungdom får være seg selv..». Her bør det stå «skal» i stedet for «kan».

Til oss: Også her er det samiske innholdet vektlagt i innledningen. Burde man bytte om på «bør» og «kan» i 2. setning i siste avsnitt, slik som i felles innledning for KUL (s. 2)?

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Ikke besvart.

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ikke besvart.

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Ikke besvart.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ikke besvart.

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Det kan godt stå at vi kan oppfordre foreldre/foresatte og faddere til å fortsette og be for den unge.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?2

Ikke besvart.

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster2

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Vi vil gjerne ha med disse:

697 Der det nye livet lever

86 Navnet Jesus blekner aldri

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning4

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ikke besvart.

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Ikke besvart.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ikke besvart.

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ikke besvart.

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»4

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»5

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?3

Ikke besvart.

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster3

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer²

Vi ønsker også disse med i planen:

Jul

27 Et barn er født i Betlehem

44 Det kimer nå til julefest

51 Jeg er så glad hver julekveld

Påske

171 Naglet til et kors

190 Som den gylne sol

204 Han er oppstande

207 Livet vant

214 Han stod opp

Pinse

521 Som vinden

Vigsel

655 Guds godhet

Suppleringsalmer

Din hånd i min (vigsel)

114. Innspill til praksisformer²

Selv om det står i rammeplanen for denne gruppen (siste setning i avsnittet aktiviteter) at undervisning rettet mot foreldre og foresatte bør sees i sammenheng med aktiviteter for barn, ønsker vi å få inn Babysang som praksisform under Unge voksne. Her er det i første rekke de voksne vi kommuniserer med, og det er de undervisningen er rettet mot. Vi treffer mange i aldersgruppa og mye læring skjer. Kristne barnesanger, kveldsbønn og bordbønn, markering av kristne høytider. Bygge gode relasjoner mellom foreldre/barn, og bygge gode relasjoner mellom familiene og kirken. Det er lagt ned mye arbeidstid i menighetene på dette arbeidet (til denne aldersgruppen), og det er derfor viktig at det vises i rammeplanen for Unge voksne også (ikke bare for 0-åringene).

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ikke besvart.

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ikke besvart.

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Ikke besvart.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

127. Kommenter til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ikke besvart.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Vi ønsker også disse med i planen (som for Unge voksne):

Jul

27 Et barn er født i Betlehem

44 Det kimer nå til julefest

51 Jeg er så glad hver julekveld

Påske

171 Naglet til et kors

190 Som den gylne sol

204 Han er oppstande

207 Livet vant

214 Han stod opp

Pinse

521 Som vinden

Vigsel

655 Guds godhet

Suppleringssalmer

Din hånd i min (vigsel)

131. Innspill til praksisformer³

Vi stiller spørsmål rundt omfanget av samisk innhold der det ikke bor samer. Evt etterlyser praksisformer der det samiske kommer naturlig med, uansett om det er samer i menigheten eller ikke. Hva er viktig å ha med? Og hva med andre minoriteter, hvordan få med alt, hvordan prioritere? Skogfinner f.eks?

Vi har og et innspill, kanskje litt mere overordnet:

Innspillet gjelder kanskje særlig unge voksne og voksne. For det første: Rammeplanen legger uttrykkelig opp til prosessmål og undervisningsmål fremfor resultat- og læringsmål – formulert gjennom ord som «øve, delta, oppleve, høre». Samtidig viser selve rammeplanen en ganske interessant forståelse av kirkelig undervisning. Unge og voksne skal blant annet få «stille eksistensielle spørsmål, tenke kritisk, formulere tro og tvil, vurdere argumenter for og mot Guds eksistens, drøfte etiske spørsmål, møte andre religioner og livssyn i dialog og delta i demokratiske arenaer». Her er det et utrolig spennende potensial, og jeg tenker rammeplanen tydeligere bør si noe om hva slags menneskelige kvaliteter, åndelig og eksistensiell modning og fellesskap kirkelig undervisning faktisk ønsker å bidra til. Derfor synes jeg formuleringen som går igjen – «for at deltakerne skal lære om ... kan kirken invitere dem til å ...» – blir litt svak, og jeg etterlyser et tydeligere overordnet dannelsesmål: Hva slags menneskelige kvaliteter og fellesskap ønsker kirkelig undervisning å bidra til å utvikle?

For det andre: For ungdom sies det uttrykkelig at deres egne tanker, spørsmål og erfaringer skal være et sentralt

utgangspunkt, og at de skal bli tatt på alvor. For unge voksne og voksne åpnes det også for å vurdere argumenter for og mot Guds eksistens, drøfte etiske spørsmål og delta i dialog med mennesker med andre religioner og livssyn. Tro, livssyn og livstolkning skal med andre ord ikke bare skal formidles, men utforskes gjennom dialogiske møter mellom mennesker.

Rammeplanen har allerede mange dialogiske kvaliteter, særlig vektleggingen av erfaring, spørsmål, tro og tvil, kritisk refleksjon og medvirkning. Men jeg savner kanskje en enda tydeligere forståelse av dialogen som selve rommet for trosutvikling- og menneskelig dannelse, ikke bare som én aktivitet blant flere. Dialog kan i denne sammenhengen forstås som en grunnleggende dannelses- og erkjennelsesform: I møtet mellom den enkeltes livserfaring, de andre deltakerne, tradisjonens tekster og de store eksistensielle spørsmålene kan noe oppstå som ingen av deltakerne fullt ut disponerer over på forhånd.

Da handler kirkelig undervisning ikke bare om at deltakerne skal lære om kristen tro, men om å skape rom hvor de kan tenke, erfare, tolke, utfordres og kanskje forvandles i møte med tradisjonens og troens innhold.

Sel kirkelige råd

Instanstype	Menighetsråd med fellesrådsfunksjoner
Kontaktperson	Randi Bakken Vassplassen
Bispedømme	Hamar

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

Ja

2. Kommentar til sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del

Ikke besvart.

3. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

Ja

4. Kommentar til rammeplanenes retning for lokal planlegging

Ikke besvart.

5. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

Ja

6. Kommentar til nytten av erfaringsmål i arbeidet med læring og inkludering lokalt

Ikke besvart.

7. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

Ja

8. Kommentar til tolkningskompetanse

Ikke besvart.

9. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

10. Kommentar til samisk innhold i rammeplanene

Ikke besvart.

11. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

Ja

12. Kommentar til progresjon mellom aldersgruppene

Ikke besvart.

13. Mener høringsinstansen at foresatte og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

Ja

14. Kommentar til foresatte og fadderes rolle

Ikke besvart.

15. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken inviterer dem til å: (...) Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om de..."

Når det gjelder tydelig og hensiktsmessig retning for lokal tilpasning, så synes formuleringene i rammeplanen hensiktsmessig for høringsinstansen med tanke på oppfyllelse av forpliktelser, da den etter vår oppfatning tar hensyn til små menigheter med begrensede ressurser både økonomisk og personalmessig. Formuleringen kan/bør er mer

hensiktsmessig enn skal, med tanke på lokale tilpasninger og handlingsrom. Dette gir større rom for lokal planlegging og gjennomføring.

16. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0-19 år?

Ja

17. Kommentar til oversikten over kjernetekster

Ikke besvart.

18. Overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år

Ikke besvart.

19. Innspill til rammeplanens innledning

Ikke besvart.

20. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

Ja

21. Kommentar til beskrivelse av barns relasjoner og trosutvikling

Ikke besvart.

22. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

Ja

23. Kommentar til vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring

Ikke besvart.

24. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

Ja

25. Kommentar til aktivitetstilbudet for aldersgruppen

Ikke besvart.

26. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

Ja

27. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

28. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier

Ikke besvart.

29. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

Ja

30. Kommentar til erfaringsmålene «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

31. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

32. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

Ja

33. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere

Ikke besvart.

34. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0–5 år

Ikke besvart.

35. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0–5 år

Ikke besvart.

36. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster

Ikke besvart.

37. Innspill på omfang og utvalg av salmer 0-5 år

Ikke besvart.

38. Innspill på praksisformer for 0-5 år

Ikke besvart.

39. Overordnede innspill til rammeplan for 6–12 år

Ikke besvart.

40. Innspill på rammeplanens innledning

Ikke besvart.

41. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

Ja

42. Kommentar til ivaretagelse av barns behov for utforskning, undring og læring

Ikke besvart.

43. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

Ja

44. Kommentar til balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse

Ikke besvart.

45. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

Ja

46. Kommentar til aktiviteter for 6-12 år

Ikke besvart.

47. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

Ja

48. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

49. Innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier²

Ikke besvart.

50. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»

Ikke besvart.

51. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»²

Ikke besvart.

52. Er foresatte og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

Ja

53. Kommentar til foresatte og fadderes rolle²

Ikke besvart.

54. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6–12 år

Ikke besvart.

55. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år

Ikke besvart.

56. Innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster²

Ikke besvart.

57. Innspill på utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

58. Innspill på praksisformer

Ikke besvart.

59. Overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

60. Innspill på rammeplanens innledning²

Ikke besvart.

61. Innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)

Ikke besvart.

62. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

Ja

63. Kommentar til balansen mellom bredde og fordypning

Ikke besvart.

64. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?²

Ja

65. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»³

Ikke besvart.

66. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier³

Ikke besvart.

67. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»²

Ikke besvart.

68. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»³

Ikke besvart.

69. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

Ja

70. Kommentar til samarbeid med foresatte og faddere²

Ikke besvart.

71. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

72. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden

Ikke besvart.

73. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

Ja

74. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

75. Innspill på utvalg og omfang av salmer²

Ikke besvart.

76. Innspill på praksisformer²

Ikke besvart.

77. Overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år

Ikke besvart.

78. Innspill på rammeplanens innledning³

Her bør formuleringen være SKAL og ikke KAN

"Kirken SKAL være et trygt fellesskap..."

79. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

Ja

80. Kommentar til rammeplanen og tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling

Ikke besvart.

81. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

Ja

82. Kommentar til vektleggingen av medvirkning og ansvar

Ikke besvart.

83. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

Ja

84. Kommentar til aktivitetene og tilbudene

Her mener høringsinstansen at det er en sterk begrensning når det gjelder økonomi og øvrige ressurser, med tanke på aktiviteter som ønskes gjennomført og hva som er realistisk.

85. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

Ja

86. Kommentar til erfaringsmålene «Bibel, tekst og tolkning»⁴

Ikke besvart.

87. Innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier⁴

Ikke besvart.

88. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»³

Ikke besvart.

89. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»⁴

Ikke besvart.

90. Er foresatte og fadderes rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

Ja

91. Kommentar til foresatte og fadderes rolle etter religiøs myndighetsalder

Ikke besvart.

92. Innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13–19 år

Ikke besvart.

93. Innspill til utvalg og omfang av eksempelttekster for 13–19 år

Ikke besvart.

94. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?2

Ja

95. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster2

Ikke besvart.

96. Innspill til utvalg og omfang av salmer

Ikke besvart.

97. Innspill til praksisformer

Ikke besvart.

98. Overordnede innspill til rammeplan for unge voksne

Ikke besvart.

99. Innspill på rammeplanens innledning4

Ikke besvart.

100. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

Ja

101. Kommentar til aktivitetene for unge voksne

Ikke besvart.

102. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

Ja

103. Kommentar til rammeplanen og unge voksnes livssituasjon og behov

Ikke besvart.

104. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

Ja

105. Kommentar til vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling

Ikke besvart.

106. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»

Ikke besvart.

107. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»4

Ikke besvart.

108. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»5

Ikke besvart.

109. Innspill til utvalg og omfang av bibeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

110. Innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne

Ikke besvart.

111. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?3

Ja

112. Kommentar til utforming av veiledende lister for bibeltekster3

Ikke besvart.

113. Innspill til utvalg og omfang av salmer2

Ikke besvart.

114. Innspill til praksisformer²

Ikke besvart.

115. Overordnede innspill til rammeplan for voksne

Ikke besvart.

116. Innspill på rammeplanens innledning⁵

Ikke besvart.

117. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

Ja

118. Kommentar til rammeplanens ivaretagelse av voksnes livssituasjoner

Ikke besvart.

119. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

Ja

120. Kommentar til formuleringen av dybde og tilgjengelighet

Ikke besvart.

121. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

Ja

122. Kommentar til aktiviteter for voksne

Ikke besvart.

123. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»²

Ikke besvart.

124. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»⁵

Ikke besvart.

125. Innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»

Ikke besvart.

126. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

Ja

127. Kommentar til ivaretagelse av livsnære temaer og ulike livsfaser

Ikke besvart.

128. Innspill til tekstutvalget for voksne

Ikke besvart.

129. Andre innspill til veiledende lister for bibeltekster

Ikke besvart.

130. Innspill til utvalg og omfang av salmer³

Ikke besvart.

131. Innspill til praksisformer³

Ikke besvart.